

Årsredovisning 2014

Statens maritima museer

Årsredovisning 2014

Statens maritima museer

Årsredovisning 2014 för Statens maritima museer
Dnr 2.2-2015-185

Layout: Franciska Sieurin-Lönnqvist, Arkeobild
Redaktör: Karin Andersson
Textbearbetning: Ulrika Djerw, Textkultur
Foto: Joakim Johansson, Anneli Karlsson, Erling Klintefors och Andreas Olsson
Omslag: Inuti ubåtshallen vid Marinmuseum
Tryck: Tabergs Tryckeri AB 2015

Innehåll

Förord	6
Vision 2015	7
Kvalitetsredovisning	8
Väsentliga prestationer	8
Nyckeltal	8
Återrapportering enligt instruktionen	9
Samlingar	9
Tillgängliggörande av samlingar, utställningar och pedagogik.....	12
Stöd till externt maritimhistoriskt arbete	15
Kulturhistoriskt värdefulla fartyg	16
Ökad kunskap	18
Olika perspektiv och internationella utbyten	21
Butiksförsäljning och uppdragsarkeologi.....	23
Sveriges militärhistoriska arv.....	24
Åtterrapportering enligt regleringsbrevet	25
Den unga publiken.....	25
Tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning	28
Övrig åtterrapporering	29
Upphandling	29
Kompetensförsörjning	29
Miljöledning.....	30
Fördjupande tabeller för tillgängliggörande av samlingar, utställningar och pedagogik – inklusive besöksiffror	31
Lokalkostnader	34
Avgiftsfinansierad verksamhet.....	35
Resultaträkning	36
Balansräkning	37
Anslagsredovisning	39
Tilläggsupplysningar och noter	40
Sammanställning av väsentliga uppgifter	46
Undertecknande av redovisning 2014	46

Förord

Som nytilträd överintendent och chef för Statens maritima museer är det med glädje jag kan konstatera att myndigheten är väl rustad inför framtiden. 2014 var ett intensivt år och nu börjar byggdammet äntligen lägga sig!

Under 2014 stod ubåtshallen vid Marinmuseum färdig, där ubåtarna *Neptun* och *Hajen* nu står utställda. Jag vill rikta ett stort tack till alla som varit involverade i projektet. Det innebar också att myndighetens publika dragningskraft ökade – nära 1,7 miljoner besökare tog del av det maritima kulturarvet vid någon av myndighetens tre besöksarenor.

Ett omfattande renoveringsarbete har samtidigt pågått vid Sjöhistoriska museet. Även om det inte är helt slutfört ser vi hur nya möjligheter att utveckla verksamheten öppnas. Planeringen inför en ny stödstruktur för Vasa har också fortsatt och kommer att bli mycket spännande att följa under de närmaste åren.

En stor satsning var en omfattande kampanj för utställningen *Meanwhile/Samtidigt* på Vasamuseet, med tv-reklam och ”löpsedlar” runt om i Stockholm. Greppet var lyckat – folk tog helt sonika med sig löpsedlar hem och vi har varit tvungna att ersätta ett stort antal försvunna reklamaffischer. Kampanjen har väckt uppseende och skapat stort intresse för vår verksamhet.

Det är roligt att våra besökare fortsatt uppskattar vårt arbete. Även under 2014 fick vi ta emot en rad priser och utmärkelser. Marinmuseum fick Guldeken som ”Årets Blekingeambassadör” och på Trip advisor röstade besökare fram Vasamuseet till flera utmärkelser. Museet utsågs också till Stockholms bästa sevärdhet, Sveriges bästa museum och 13:e bästa museum i världen. På samma lista utsågs Marinmuseum till det sjätte mest populära museet i Sverige.

Myndighetens verksamhet består dock av mer än det som syns på våra museer och i våra reklamkampanjer. Särskilt vill jag nämna det arbete vi lägger ner för att samverka med det omgivande samhället. Under året har ett flertal möten arrangerats för museer, föreningar och andra som är engagerade i vårt maritima kulturarv. Som exempel kan nämnas Varvsforum i Karlskrona och Sölvesborg, i samverkan med de varvshistoriska föreningarna på respektive ort, samt Sjöfartsmuseernas arbetsmöte i Göteborg och Onsala, tillsammans med Sjöfartsmuseet Akvariet i Göteborg och Båt- och Sjöfartsmuseet i Onsala.

2014 har också präglats av arbete med strategier och åtgärder för att höja kvaliteten i vår interna verksamhet. Redan idag håller vi en hög kvalitet, men vi vill tydliggöra det arbetet och hitta områden där vi kan bli ännu bättre. Ett bra exempel är det nya förvaltningssystemet för våra samlingar som infördes under året. En del i den processen var också att kvalitetssäkra innehållet i samlingsdatabasen.

Vi har fortsatt att utveckla vårt miljöarbete. Våra mål är att minska vår klimatpåverkan genom att resa mer klimatsmart, minska vår energianvändning och att påverka andra genom att tydliggöra vårt miljöengagemang på olika sätt. Det är en mycket viktig verksamhet, och även om vi har kommit en lång bit på väg fortsätter vi med ständiga förbättringar.

Sammantaget lovar det som genomförts under 2014 mycket gott inför framtiden. Jag vill ta tillfället i akt och rikta ett stort tack till min företrädare Robert Olsson för allt han har bidragit med under sina nio år som chef för myndigheten. Jag ser nu med stor tillförsikt fram emot att tillsammans med alla medarbetare och samarbetspartners få fortsätta utvecklingen av Statens maritima museers verksamhet.

Leif Grundberg
Överintendent och chef för Statens maritima museer

Vision 2015

Statens maritima museer ansvarar enligt myndighetens instruktion för statens museer med maritim inriktning. Myndigheten har till uppgift att bevara och utveckla det maritima kulturarvet samt bygga upp kunskaperna om det. I myndigheten ingår Sjöhistoriska museet, Marinmuseum och Vasamuseet.

Regeringen är myndighetens uppdragsgivare och beslutar om instruktion och det årliga regleringsbrevet. Myndighetens tolkning av styrdokumentet och den ambition vi har i vår verksamhet framgår av den vision som

har väglett arbetet under de senaste åren med sikte på 2015 – Statens maritima museer som Europas ledande kraft för ett levande maritimt kulturarv.

Visionen består av fyra delkomponenter:

- Världsledande inom maritim kulturarvsforskning och strategiskt bevarandearbete
- Total tillgänglighet
- Utställningar, pedagogik och värdskap i världsklass
- Inspirerande ledarskap, starkt medarbetarskap, balans och arbetsglädje

Barn medverkar vid Birka.

Kvalitetsredovisning

Enligt regleringsbrevet för 2014 ska myndigheten ”definiera och redovisa de kvalitativa aspekterna av verksamhetens resultat”.

Sedan 2012 har vi arbetat med en strategi för mer fokus på kvalitet, för att därigenom bättre kunna bedöma resultatet. I dagsläget arbetar myndigheten med kvalitativa förbättringsåtgärder, som utvärderingar och utbildningsinsatser. Under 2014 har vi även tagit fram ett förslag på hur vi ska arbeta systematiskt med vårt kvalitetsarbete. Målsättningen är att använda de befintliga administrativa system vi har för att samla och bedöma de kvalitativa aspekterna av vårt arbete. Implementeringen av detta arbete ska påbörjas under 2015.

Väsentliga prestationer

Vi har utifrån myndighetens instruktion definierat fem områden med väsentliga prestationer enligt 3 kap i förordningen om årsredovisning och budgetunderlag (2000:605):

Samlingar – Tillgängliggörande av samlingar, utställningar och pedagogik – Stöd till externt maritim-historiskt arbete – Kulturhistoriskt värdefulla fartyg – Ökad kunskap.

Kvalitetsredovisningen för de fem områdena kombinerar mätetal, målsättningar och beskrivande analys. I resultatredovisningen diskuteras de kvalitativa aspekterna närmare för varje område med väsentliga prestationer.

Nyckeltal

Myndigheten har fastställt nio nyckeltal för bättre kvalitet i uppföljning och styrning:

Ekonomiskt läge – Nöjd-kund-index – Antal besökare – Antal webbesökare – Barn och unga – Relationen fasta kostnader/omsättning – Synlighet i media – Nöjd medarbetare – Tillgängliggörande av forskning och bevarande.

- De ekonomiska nyckeltalen har verifierat att kostnadsutvecklingen är under kontroll och att intäkterna utvecklas något mer positivt än prognosen.
- Nyckeltalet över besökarnas nöjdhet med museerna mäts årligen. Utfallet ligger högt och stabilt för våra museer.
- Besöksantalet har ökat jämfört med 2013. Detta kan till viss del förklaras av att Vasamuseet återigen hade öppet hela året samt av intresset för den nya ubåtshallen vid Marinmuseum.

- Antalet webbesök ökar totalt sett. Myndighetswebbens och Sjöhistoriska museets webbesök minskar något, medan webbesöken för Vasamuseet och Marinmuseum har ökat.
- Antalet unga besökare har totalt sett ökat. Dock har Sjöhistoriska museet något lägre antal, vilket kan förklaras av mindre verksamhet under 2014 till följd av den ombyggnad som skett i källarplanet.
- De fasta kostnadernas andel av den totala omsättningen ligger fortsatt på omkring 70 procent, vilket bedöms vara en rimlig och bra nivå som möjliggör fortsatt verksamhetsutveckling.
- Synligheten i svensk press är ojämnt fördelad under året. Myndighetens exponering har nästan fördubblats mellan 2013 och 2014. Marinmuseum har fördubblat sin exponering, Vasamuseet och Sjöhistoriska museet har ökat med 75 procent.
- Inställningen bland myndighetens medarbetare till ett antal frågor om trivsel och ”nöjdhet” med arbetsplatsen undersöks regelbundet. Under 2014 har en ny undersökning gjorts och utfallet är att Statens maritima museer som helhet vid jämförelse med andra organisationer ligger över medel, både vad gäller arbetsklimat och ledarskap.
- Tillgänglighet till samlingar via internet har kvalitets-säkrats genom en övergång till ny databas. I samband med det har dubletter tagits bort vilket innebär att den totala siffran för 2014 är något lägre än föregående år. Viktigt att notera är att 88 procent av den totala samlingen utgörs av fotografier där vår målsättning inte är att digitalisera och publicera allt eftersom många bilder är snarlika.

Sjöhistoriska museets årsbok 2014.

Återrapportering

– enligt instruktionen

Samlingar

”Myndigheten ska särskilt vårda, förteckna, vetenskapligt bearbeta och genom nyförvärv berika de samlingar som har anförtrotts myndigheten.”

Inom samlingsförvaltningen utvecklar vi kontinuerligt bevarandet av och kunskapen om samlingarna. Under året har vi bytt system för att öka kvaliteten på såväl förvaltning som på tillgängliggörandet av samlingarna. Vid insamling följer vi den process som finns fastställd i vår insamlingsstrategi.

Vi bedömer att vi skapat bättre förutsättningar för bevarandet av våra samlingar, och att det har skapats större möjligheter för allmänheten att ta del av dem. Vidare gör vi bedömningen att våra samlingar har kompletterats och utökats inom en rad nyckelområden genom vår insamling. Det finns dock fortfarande möjligheter att vidareutveckla och förbättra arbetet med våra samlingar.

IF-båten seglas.

God ordning, sökbarhet och strategisk insamling

Ett grundläggande mått på kvalitet är att föremålssamlingen i magasinerna är i god ordning och att föremålens placering efter inventering är digitalt sökbara. Vi strävar efter att hundra procent av föremålen ska ha känd och sökbar placering, något som vi bedömer att vi uppnått med Marinmuseums föremålssamling. För att utveckla arbetet har vi under året bytt till förvaltningssystemet *Primus*. En del i den processen var att kvalitetssäkra innehållet i samlingsdatabasen. Genom att följa en fastställd process i vår insamlingsstrategi har vi också en väl organiserad och kvalitativ insamling av föremål. Mer än 90 procent av de föremål som insamlades under 2014 genomgick processen och vår ambition är att behålla denna höga nivå.

Samlingssiffror

I Statens maritima museers samlingar ingår cirka 1 400 000 fotografier, 141 000 föremål, 70 000 ritningar och 60 000 böcker. I samband med att vi bytte förvaltningssystem för samlingarna konverterades mer än

300 000 poster plus bilder över till den nya databasen *Primus*. Den nya databasen ger en bättre möjlighet att säkra innehållet, till exempel har ett antal tomma poster och dubbletterposter kunnat rensas bort.

Marinmuseum

I Marinmuseums samlingar ingår cirka 55 000 föremål, 500 000 fotografier, 20 000 ritningar och drygt 20 000 böcker. Föremålssamlingen har under året utökats med 100 föremål med mycket god proveniens, bland annat inom ubåtsprojektet. Till biblioteket har boken *Sjöartiklar till Karl XI* köpts in – en raritet från 1685.

Sjöhistoriska museet

I Sjöhistoriska museets samlingar ingår cirka 46 000 föremål, 900 000 fotografier, 50 000 ritningar, 40 000 böcker samt hundratals hyllmeter arkivmaterial. Efter tidigare års omfattande flytt av föremål har vi fortsatt att ordna upp i de nya fjärrmagasinen i Nättraby och Karl-skoga. Bevarandearbetet har huvudsakligen bestått av vård av fotografier med stöd av Kulturarvslyftet. Under

Tabell 1a

	2014	2013	2012
Nyinskrivna registerposter			
Föremål	150	219	454
Ritningar	1 114	974	2 911
Fotografier*	908	11 645	18 654
Böcker	998	2 323	593
* Arbetet under året har fokuserats på arbete med den nya databasen, därav en lägre siffra än för 2013.			
Vårdade objekt			
Föremål	120	279	181
Fotografier	24 800*	16 245	5 039
Böcker	31	16	40
Arkivalier**	56	561	1 293
* Uppskattad siffra			
** Arkivalier innebär förutom ritningar också sjökort, kartor, konst på papper, berättelser och dagböcker m.m.			
Antal digitala registerposter			
Föremål	97 166	97 645	97 318
Arkivalier (ritningar)	48 547	46 264	45 540
Fotografier	155 146	152 987	116 705
Böcker	42 688	38 656	38 709
Antal objekt i magasin/arkiv, uppskattad siffra			
Föremål	137 285	133 000**	140 000
Arkivalier i hyllmeter	2 585*	2 749	2 596
Fotografier	1 400 000	1 400 000	1 400 000
Böcker***	35 900	35 700	22 000
* Arkivalierna har kontrollräknats, därav en lägre siffra än 2014			
** Cirka 8 000 föremål var utställda och utlånade under 2013. Den uppskattade siffran för 2013 är lägre p.g.a. att antalet poster justerats.			
*** Knappt hälften av böckerna finns i biblioteken och räknas inte in i denna siffra. Då antalet hyllmeter böcker kontrollräknats har vi justerat upp den uppskattade totalen för 2013.			
Kostnader (tkr)			
Summa	43 948	35 823	41 189

Modell av ankare från vikingaskeppet i Oseberg.

Rariteten från 1685 "Sjöartiklar till Karl XI".

Året har vi utökat museets fritidsbåtssamling med en väldokumenterad *Plym-jolle* med en intressant historia, bland annat har den tillhört konstnären Anders Zorn. Dessutom har *IF-båten* med nummer 1 insamlats som en del i ett större dokumentationsprojekt om fritidsbåtar i samarbete med Stockholms universitet. Biblioteket har införlivat ett stort antal böcker om marinmåleri. Vår bedömning är att Sjöhistoriska museet nu har landets förnämsta samling av litteratur om marint måleri.

Vasamuseet

Skeppet Vasa, museets enskilt största objekt, vårdas och underhålls dagligen inför publik. Vid sidan av Vasa finns en samling som består av de föremål som hittades tillsammans med skeppet. I princip sker ingen insamling. Arbetet med att byta bultar i Vasas skrov har under året fortskridit i något lägre takt än planerat. Arbetet med skepp och samling beskrivs närmare i avsnittet Ökad kunskap.

Tabell 1b

Nyförvärv	2014	2013	2012
Föremål	161	96	63
Arkivalier	24	34	37
Fotografier	690	3 212	1 689
Böcker	965	647	505

Tillgängliggörande av samlingar, utställningar och pedagogik

”Myndigheten ska särskilt hålla ett urval av samlingarna tillgängligt för allmänheten samt driva och stödja utställningsverksamhet och annan pedagogisk verksamhet.”

Vi bedömer att den ökade digitala satsningen inom myndigheten har förbättrat och ökat allmänhetens möjligheter att söka och ta del av samlingarna. Myndighetens vidareutveckling av digitala kanaler, i kombination med pedagogiska kunskapsinsatser i nära samarbete med museernas utställningsverksamhet, har skapat förutsättningar för ett ökat intresse för det levande maritima kulturarvet.

Museernas nöjd-kund-index

För att mäta våra museibesökares upplevelser har vi utvecklat ett nöjd-kund-index från 1 till 5 för varje museum som sammanfattar intrycken före, under och efter museibesöket. Indexet kan användas som ett helhetsmått för kvaliteten på vårt publika arbete. Vi ser ett index på minst 4 som ett mått på god kvalitet. Sjöhistoriska museets nöjd-kund-index för 2014 var 4,58 och Vasamuseets 4,7. Resultaten ligger stabila sedan 2012. Under 2014 har ingen undersökning gjorts på Marinmuseum eftersom arbetet med den publika utvecklingen av ubåtshallen har krävt alla på plats befintliga resurser. Från den 6 juni, då ubåtshallen öppnade, genomfördes också en *happy-or-not*-undersökning på, med resultatet 85 procent positiva besökare på Marinmuseum.

Digital strategi 2020

Vi har arbetat fram en myndighetsövergripande digital strategi i syfte att skapa ett gemensamt förhållningssätt för att kunna ta vara på digitaliseringens möjligheter. Vår ambition är att via digitala kanaler kunna ge våra besökare och brukare ytterligare dimensioner av det maritima kulturarvet. Vår vision lyder: ”Våra digitala lösningar sätter besökaren/brukaren i centrum och gör det maritima kulturarvet tillgängligt, inspirerande och angeläget för fler. I samspelet mellan det fysiska och det digitala skapas nya möjligheter och upplevelser – före, under, efter eller istället för ett besök!”.

Samlingarna tillgängliga på nätet

Under året har Statens maritima museer genomfört flera insatser för att öka samlingarnas sökbarhet och göra innehållet mer tillgängligt för allmänheten. Genom att byta till förvaltningssystemet *Primus* har vi ökat våra möjligheter att tillgängliggöra föremålsposter via internet. I november publicerade vi föremålsposter på Digitalt museum, en gemensam portal för museer som använder *Primus*.

För att kunna möta brukarnas kvalitetskrav arbetar vi för att minst 80 procent av posterna som publicerats via

internet ska var försedda med bild. I dag är den siffran 77 procent. Vi har också kontrollerat samlingarna ur ett upphovsrätts- och integritetsperspektiv, vilket lett till att en del poster har tagits bort från publicering och fler än 100 000 poster har fått en *Creative Commons*-märkning. I samverkan med andra nordiska museer med maritima samlingar har vi också påbörjat arbetet med att ta fram gemensamma auktoriteter för öppen data (LOD), som sedan ska kunna nyttjas av alla genom portalen *KulturNav*. Även om tillgängligheten till våra samlingar ständigt ökar är knappt 13 procent av den totala samlingsvolymen nåbar på webben. Vi har dock inte som mål att digitalisera och publicera allt. Det beror bland annat på att 88 procent av samlingarna är fotografier, varav många har lika motiv.

Digitala kanaler – gör att vi når fler

Vi arbetar medvetet med att sätta objekten i samlingarna i ett sammanhang som gör dem begripliga och tillgängliga för våra besökare. Museernas webbplatser, bloggar och andra sociala media är viktiga verktyg som gör att vi kan möta våra besökare där de befinner sig. Bloggarna *Samlarna*, *Sakletarbloggen* och *Skeppsbloggen* gör djupdykningar i samlingarna och ger inblick i museernas bevarande- och samlingsarbete. Under året kunde besökare genom digitala kanaler följa hur Marinmuseums ubåtshall växte fram och ta del av ubåtsrelaterade objekt ur samlingarna genom ”veckans ubåtsmanick”.

Museernas webbplatser underhålls och förbättras ständigt. Som exempel kan nämnas att ett av Sjöhistoriska museets mest efterfrågade objekt, en *scrapbook* från 1800-talet, digitaliserades och publicerades som en blädderbar *flippingbook* på webbplatsen. På webbplatserna berättar vi om museernas utställningar med texter, bilder, filmer och ljud. Vi arbetar medvetet mycket med film och har bland annat producerat tre filmer om arbetet med att bevara Vasa under året. Vi har också förbättrat webbplatsernas tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning samt översatt innehåll till teckenspråk (se vidare under rubriken Tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning).

Detalj ur Edla Ulrich scrapbook från 1870-talet nu som flipping book på Sjöhistoriskas hemsida.

Publik marinarkeologi på Birka

För fjärde året i rad öppnade Sjöhistoriska museet en publik del i samband med det arkeologiska forskningsprojektet på Birka (se vidare avsnittet Ökad kunskap). Den publika fältstationen utökades i år med en brygga där besökare kunde se dykande marinarkeologer i arbete. Genom bloggar, sociala medier och webbfilmer berättade vi kontinuerligt om nya fynd och vad som hände i projektet och tre utställningar producerades: en för fältstationen, en för Birkamuseet samt en tredje för Sjöhistoriska museet.

Pedagogik på museerna

Den pedagogiska verksamheten ska förmedla museernas innehåll i form av ett inspirerande lärande och göra museibesöket till en positiv och minnesvärd upplevelse för yngre, liksom för barn och vuxna tillsammans. En huvudsaklig målgrupp är skolklasser som erbjuds öppna eller bokningsbara besök med pedagog. Under året har lektionsalternativ kring nya utställningar utvecklats. På våra webbplatser finns också på-egen-hand-material, fördjupningar och handledningar för lärare och elever att ladda ner. En annan del av den pedagogiska verksamheten är program under helger och lov för barn, unga och familjer. En stor ombyggnad på Sjöhistoriska museet gjorde det svårt att ta emot stora besöksgrupper, men museet hade lika många programpunkter för barnfamiljer som under fjolåret. På Marinmuseum har arbetet med att utveckla museets visningskoncept fortsatt med fokus på ubåtsvisningar. På Vasamuseet har pedagogerna fortsatt att möta skolklasser runt om i landet via Skype, ett sätt att tillgängliggöra museet för dem som inte har möjlighet att göra ett fysiskt besök.

Sjöhistoriska museet – för unga upptäckare

På Sjöhistoriska museet öppnade utställningen *Kartor & Klot – gamla glober för unga upptäckare*, som riktar sig till barn och unga och visar hur synen på omvärlden präglas av vilken kultur och tid man lever i. Genom *Showroom Maritima Birka* kunde vi presentera fynd, frågeställningar och resultat från sommarens arkeologiska undersökning av Birkas hamn. I museets trappmontrar visades föremål ur samlingarna samt glimtar av myndighetens egen forskning. Under året har vi också omarbetat flera befintliga utställningar: texterna i *Shipping & Shopping* har anpassats för våra huvudmålgrupper, fartygsmodellerna har fått en mer tillgänglig placering och delvis ny formgivning och *Klart skepp* försågs med nya texter baserade på relevant modern forskning. Audioguiden har kompletterats med ljudspår på engelska, finska samt med en barnguidning av utställningen *Kartor & Klot*.

Besöksiffrorna ökade på våra arenor på Galärvarvet som hölls öppna för allmänheten under sommaren: Museipiren, Dyktankhuset samt utställningen med fullskalebåtar i Båthall 2. Museifartygen försågs med nya informationsblad på åtta olika språk och under *Skärgårdsmässan* hyrde vi motorslupen *Ran* och erbjöd allmänheten gratis turtrafik mellan Galärvarvet och Sjöhistoriska museet.

Marinmuseum – ubåtshall och HMS Neptun

Under det första halvåret var arbetet på Marinmuseum fokuserat på att färdigställa utställningen i den nya byggnaden och ombord på ubåten *HMS Neptun*. En stor mängd kommunikationsinsatser genomfördes såväl i Sverige som internationellt. I och med att *ubåtshallen* öppnade den 6 juni ökade antalet betalande besökare

Detalj ur Edla Ulrich scrapbook med motiv från Saint Barthélemy.

Tabell 2a

Tillgängliggöra samlingarna	***2014	**2014	2013	2012
Poster utlagda på internet				
Föremål	31 811	786	7 366	15 369
Ritningar	48 540	2 466	974	2 911
Fotografier	111 252	*-41 734	11 645	21 425
Böcker	41 342	1 535	2 511	827

* Vid överförandet av foton från databasen Primus till Digitalt museum uppstod det problem med indexeringen vilket ledde till att inte alla foton visades i digitalt museum. Detta fel har avhjälpats i början av 2015. Dessutom har CC-märkning genomförts av det fotomaterial som ligger på Digitalt museum och i och med det har några tusen bilder plockats bort från Webben då de t.ex. visar barn, där vi inte har tillstånd till publicering, där bildrättigheterna är oklara osv.

Observera från och med 2014 anges två siffror:

** antal objekt som tillgängliggjorts under året.

*** totalt antal tillgängliggjorda objekt.

Totalt antal poster utlagda på internet via externa databaser	2014	2013	2012
Visual Arkiv (arkivbildare)	550	550	550
Micromarc	41 342	38 656	38 709
Libris	30 013	29 018	26 508
Kostnader (tkr)	4 776	3 556	4 310

Tabell 2b

Utställningar och pedagogik	2014	2013	2012
Ant. visningar på museerna	9 175	7 034	7 946
Ant tillfällen med pedagogisk verksamhet	3 849	3 156	2 954
Kostnader (tkr)	41 858	51 224	85 660
Ant. öppnade utställningar på museerna	11	9	11
Ant. utställda föremål ur samlingarna*	3 608	3 435	4 658
Kostnader (tkr)	67 497	43 369	31 264
Summa kostnader (tkr)	114 131	98 149	121 234

* Inkluderar inte skeppet Vasa och skeppsbåten som beräknas innefatta cirka 2 500 föremål, ej heller museifartygen som redovisas i avsnittet Kulturhistoriskt värdefulla fartyg.

nästan till det dubbla. Under juni–november hade museet 94 000 betalande besökare, att jämföra med 56 000 motsvarande period 2013. Utställningen *Ubåten – det hemliga vapnet* erbjuder föremål och interaktiva upplevelser inom sex temaområden och ombord på ubåten *HMS Neptun* tas besökarna med i en ljud-, ljus- och doftsatt berättelse. För att öka kvaliteten i mötet med besökarna har vi specialutbildat värdar som kan stimulera och vägleda besökarna samt svara på frågor.

Under året öppnade också utställningarna *Rädda vår kust* om oljeutsläpp samt *Krigets svallvågor* om första världskriget utifrån föremål i våra samlingar. *Modellkammaren* och *Kanondäcket* fick kompletteringar och fördjupningar. Vi fortsatte också att utveckla vår användning av mobilappar för att fördjupa och tillgängliggöra museets utställningar.

Vasamuseet – synliggör vårt miljöengagemang

Under året öppnade Vasamuseet en *miljöutställning*. Utställningen är särskilt utformad för att vara lättförståelig och inspirerande, utan svåra formuleringar. Genom att vi återanvänt byggnadskonstruktionen från en äldre utställning är den samtidigt ett exempel på återvinning och synliggör Statens maritima museers engagemang i miljöfrågorna. Vi producerade också två miniatyutställningar med *föremål i fokus*, som även publicerades i webbversioner. En större reklamkampanj för museets utställning *Samtidigt* pågick under två veckor och innehöll bland annat tv-reklam, ett omslag i Metro samt insatser på den egna webbplatsen. En äldre utställning uppdaterades med nya texter och skyltar. För att åstadkomma ett bättre flöde i entrén och minska köerna under högsäsong installerades också fyra nya biljettautomater.

Stöd till externt maritimhistoriskt arbete

”Myndigheten ska särskilt lämna information, råd och annan hjälp till regionala och lokala museer samt stödja ideellt maritimhistoriskt arbete.”

Genom återkommande möten och dialog med dem som arbetar med maritimt kulturarv utanför myndigheten bygger vi upp såväl vår egen som andras kunskap och får samtidigt insyn i de behov och problem som finns.

Vi bedömer att våra arrangemang skapat förutsättningar för ett ökat engagemang för det maritima kulturarvet och att möjligheterna för ett levande maritimt kulturarv därigenom har stärkts.

Experter på maritimt kulturarv

Statens maritima museer är expert- och remissinstans för marinarkologi och maritimt kulturarvsarbete. Under 2014 har vi lämnat 26 remisser, 37 yttranden och svarat på frågor från myndigheter och lokala och regionala intressenter inom ett brett spektra av frågor. Som exempel kan nämnas en avrapportering av arbetet med att uppfylla EU:s Östersjöstrategi, en kulturhistorisk bedömning av fullriggaren *Najadens* kulturhistoriska värde samt utlåtanden om traditionsfartyg. Vi har också deltagit på möten och hållit föredrag för föreningar, nätverk och för en specialintresserad allmänhet. Myndighetens forsknings- och samlingsavdelning har under året besvarat totalt 528 förfrågningar från allmänheten.

Forum för möten och diskussion

Sjöhistoriska museet fungerar som samordnare för det maritima kulturarvet i Sverige och arrangerar årligen möten till stöd för maritimhistoriskt arbete av ideella och kommersiella aktörer samt myndigheter. Syftet är att deltagarna ska mötas och diskutera gemensamma möjligheter och problem. Under året har flera möten arrangerats: *Varvsforum* i Karlskrona och Sölvesborg i samverkan med de varvshistoriska föreningarna på respektive ort, *Sjöfartsmuseernas arbetsmöte* i Göteborg och Onsala tillsammans med Sjöfartsmuseet Akvariet i Göteborg och Båt- och Sjöfartsmuseet i Onsala, *Fartygsforum* i Eskilstuna i samverkan med Arbetets museum, Eskilstuna stadsmuseum och Munktellmuseet samt *Forum för sportdykare* tillsammans med dykklubben P2 Vrakskydd.

Utbildning för dykare

Myndigheten har bidragit med marinarkologisk expertis under utvecklingen av Dalarö skeppsvraksområde – ett marint kulturreseerat som invigdes i maj 2014. Till-

sammans med Riksantikvarieämbetet har vi utbildat reservatets dykguidar. Flera utbildningsinsatser har också genomförts för Kustbevakningen under året, med fokus på rådande lagstiftning, vård och bevarande av kulturarv under vatten.

Samarbetsavtal

Kopplat till museifartygen i Stockholm har vi samarbeten med Svenska fyrsällskapet, Södertörns Radioamatörer, Mariningenjörföreningen och Föreningen Isbrytaren Sankt Eriks Vänner. För verksamheten i dyktankhuset har vi ett avtal med Svensk Dykerihistorisk Förening, för öppethållandet i Båthall 2 och skanning av ritningar ur arkiven med Museiföreningen Sveriges Fritidsbåtar och för visning av Sjöhistoriska museets båtsamling i Karlskrona med Föreningen Carlskrona Veteranbåtar.

Gästfartyg vid Galärvarvets pir

Genom att museifartygspiren vid Galärvarvet hålls öppen för svenska och internationella kulturhistoriskt värdefulla fartyg kunde tre gästande fartyg visa upp sig under sommaren: *Ystad*, *Spica* och *Tunia*.

Tabell 3

Externt maritimhistoriskt arbete	2014	2013	2012
Remissvar och yttranden	63	32	52
Våra forum och arrangemang	4	2	5
Särskilda projekt	1	1	2
Strategiskt kulturmiljöarbete (möten och besök)	67	99	118
Kostnader (tkr)	9 351	5 661	7 863

Kulturhistoriskt värdefulla fartyg

”Myndigheten ska särskilt verka för bevarande och brukande av kulturhistoriskt värdefulla fartyg.”

Genom att stödja enskilda, föreningar och kommersiella aktörer arbetar vi med ett strategiskt bevarande av det maritima kulturarvet. Det sker bland annat genom k-märkning av fartyg och fritidsbåtar. Ägare av ett k-märkt fartyg kan också söka ekonomiskt stöd. Vi samarbetar även med aktörerna inom fartygsområdet för att öka allmänhetens tillgång till de historiska fartygen.

Vi bedömer att vårt strategiska arbete med kulturhistoriskt värdefulla fartyg har lett till att möjligheterna för externa aktörer att bevara och utveckla det maritima kulturarvet har stärkts.

K-märkta fartyg och fritidsbåtar

Sedan 2001 gör vi kulturhistoriska värderingar av enskilda fartyg, efter fartygsägarens ansökan. Om fartyget uppfyller en rad kriterier bedömer myndighetens arbetsgrupp det kulturhistoriska värdet och kan besluta om k-märkning. Under året har ytterligare tre fartyg blivit k-märkta: *Boxholm II* i Tranås, *John Jennings* i Kalmar och *Korsön* i Stockholm. Därmed är totalt 129 fartyg i Sverige k-märkta. Under våren 2014 gjorde vi kompletteringar av föregående års enkät till ägare av k-märkta fartyg, eftersom flera inte svarat. Kompletteringarna visar att antalet besökare, elever, gäster eller passagerare på de k-märkta fartygen under 2012 var 249 000 personer, varav 39 000 under 18 år.

Även k-märkningen av fritidsbåtar är en del av vår ordinarie verksamhet. Ytterligare 11 fritidsbåtar har k-märkts under 2014 – vilket innebär att det sammanlagt finns 95 k-märkta fritidsbåtar.

Fartygsstöd

Varje år fördelar vi sammanlagt en miljon kronor för att stödja underhåll av kulturhistoriskt intressanta fartyg. Sedan ett par år har vi som rutin att fartygsstödet enbart kan sökas av ägare till ett fartyg som endera redan är k-märkt eller står inför möjligheten att bli k-märkt. Detta eftersom antalet k-märkta fartyg numera är så pass stort och omfattar merparten av landets välbevarade äldre fartyg. Under året beviljades fem fartyg stöd och alla är k-märkta: *Herkules* i Göteborg, *Kvartsita* i Fiskebäckskil, *Primus* i Sundsvall, *Sarpen* i Simrishamn och *Trafik* i Hjo.

Museifartyg vid Marinmuseum och Galärvarvet

Statens maritima museer bevarar och brukar myndighetens egna fartyg och båtar vid Marinmuseum och Galärvarvet. Vid Marinmuseum har sex barkar, före detta skeppsåtar från 1800-talet, vårdats för att kunna seglas av föreningen Carlsrona Båteskader under sommaren.

Renoveringen av fullriggaren *Jarramas* har fortsatt med iordningställande av rigg och inredning. Motortorpedbåten *T 38* och robotbåten *R 136 Västerwik* har båda tagits upp på slip för underhållsarbeten. Vid Galärvarvet pågår en större renovering av styrhyttstaket på ångisbrytaren *Sankt Erik*. På övriga fartyg har vi gjort löpande underhåll: fyrskeppet *Finngrundet* och räddningskryssaren *Bernhard Ingelsson* i Stockholm och minsveparen *Bremön* och tullkryssaren *T 138 Öckerö* i Karlskrona.

Myndighetens fartyg som vårdas av andra

Genom så kallade *Bareboat charteravtal* bevaras och brukas ett antal av Statens maritima museers kulturhistoriskt intressanta fartyg av externa intressenter och ideella föreningar: minsveparen *M20*, robotbåten *R142 Ystad*, båda med hemmahamn i Stockholm, samt torpedbåten *T38* i Karlskrona. Upplägget är unikt i Museisverige och möjliggör en kulturhistorisk verksamhet med driftsatta fartyg som tar passagerare – något som varit omöjligt om fartygen varit mer ordinära museifartyg i myndighetens regi. Patrullbåten *Hugin* är dessutom en stillaliggande deposition vid Stiftelsen Göteborgs maritima center.

Ångfartyget Boxholm II, k-märkt fartyg som trafikerar sjön Sommen. Foto från Rederi Aktiebolaget S/S Boxholm II.

Segelbåten Gilda III är en havskryssare från 1962. K-märkt hösten 2014. Foto: Per Stenfors, Sjöhistoriska museets arkiv.

Tabell 4

Kulturhistoriskt värdefulla fartyg	2014	2013	2012
Antal fartyg som k-märkts under året	3	11	8
Antal fartyg som fått fartygsstöd	5	9	8
Antal egna fartyg som bevaras av andra	4	4	4
Antal egna sjösatta fartyg samt Finngrundet*	13	14	13
Antalet fritidsbåtar som k-märkts under året	11	8	18
Kostnader (tkr)	12 212	9 850	9 624

* Finngrundet ägs av Sjöfartsverket men bevaras och visas för publik av Statens maritima museer

Ökad kunskap

”Myndigheten ska särskilt verka för ökad kunskap grundad på forskning och samverkan med andra, exempelvis universitet och högskolor, och förmedla kunskap inom sitt verksamhetsområde.”

På Statens maritima museer pågår en systematisk kunskapsuppbyggnad för att fördjupa insikten i maritim kulturhistoria. Projekten runt Vasa har genererat en långsiktig plan för bevarande samt vetenskapliga publikationer. Samarbeten med den akademiska världen i Sverige och i utlandet ger en bred kunskapsbas och genererar ny kunskap.

Vi bedömer att vårt arbete har lett till ny kunskap, ett ökat intresse i forskarvärlden för maritima frågor och bättre förutsättningar för att bevara och vårda våra samlingar. Vidare gör vi bedömningen att vi genom vårt arbete har stärkt bilden av museerna som en viktig kunskapsresurs i samhället.

Forskningsprojekt kring Vasas bevarande

Projektet *Stötta Vasa*, som bedrivs i samverkan med Uppsala universitet, har fortsatt under året. Syftet är att arbeta fram en design för ny stöttning av skeppet. Medel för det fyraåriga forskningsprojektet har säkrats genom externa forskningsfinansiärer. En fullskalig kopia av en del av Vasas skrov har byggts och utsatts för en serie hållfasthetstester i samverkan med Uppsala universitet och KTH. Härigenom har vi skaffat goda kunskaper om vilka påfrestningar Vasas skrov tål, vilket är nödvändigt för det fortsatta arbetet med en ny stöttning. Tillsammans med Sveriges lantbruksuniversitet har vi drivit ett projekt med syfte att få bättre kunskap om hastigheten i den kemiska nedbrytningen av Vasas trä och nya pusselbitar i den komplicerade forskningen.

Förstå Vasa

Projektet *Förstå Vasa* bedrivs i samarbete med Södertörns högskola. Projektet ger ny kunskap om skeppet och om fynden kring Vasa. Under året har fokus legat på fortsatt arbete med volym två i den vetenskapliga bokserien. Dessutom har vi gjutit en kopia av en kanon från Vasa. Kanonen har genomgått en serie vetenskapliga tester i syfte att bygga upp kunskap om sjöstrid under 1600-talet. Testerna har lett till en stor mängd ny kunskap om artilleri och ballistik. Kanonprojektet har drivits i samarbete med Bofors Test Center och tillsammans med Vasamuseets vänförening som har stått för finansieringen.

Maritima Birka

Under flera år har vi tillsammans med Södertörns högskola genomfört undersökningar i vattenområdet utanför den vikingatida bebyggelsen Birka på Björkö i Mälaren. Forskningsprojektet *Maritima Birka* har som syfte att förstå hur hamnen varit konstruerad och vad den använts till. Under 2014 undersökte vi ytor i anslutning till tidigare schakt, med en stor mängd fynd som resultat. Många av fynden var mycket välbevarade träfö-

remål, varav ett av de finaste är ett litet svärdshandtag, förmodligen från ett leksakssvärd. Fynden har öppnat en dörr till vikingatidens träkultur och gett en helt ny bild av vardagslivet i den vikingatida staden. I årets fältarbeten deltog också forskare från Kanada, Danmark, Finland och Norge. Undersökningarna finansierades av Föreningen Sveriges Sjöfartsmuseum i Stockholm. Tre utställningar producerades om projektet, varav en på Birkamuseet i samarbete med Historiska museet, Riksantikvarieämbetet och The Ludwig Boltzmann Institute for Archaeological Prospection and Virtual Archaeology (LBI ArchPro).

Marinarkeologiska studier

Under november startade en marinarkeologisk förstudie kring urval och värderingar av Östersjöns kulturarv tillsammans med den estniska motsvarigheten till Riksantikvarieämbetet, Muniskaismeet, och Polens Sjöfartsmuseum i Gdansk. Förstudien finansieras av Council of the Baltic Sea States och kommer att fortgå fram till maj 2016. Tillsammans med en rad institutioner och universitet i Europa har vi dessutom lämnat in två ansökningar om finansiering från två olika EU-program; en kring förmedling av och kunskapsinsamling för maritim kulturmiljövård och en om teknik- och metodutveckling för dokumentation av maritima lämningar.

Särskilda satsningar

CEMAS – stärker vetenskaplighet och kunskap

I syfte att initiera ny forskning och utbildning inom maritim historia, etnologi och arkeologi startade vi tillsammans med Stockholms universitet satsningen *Centrum för maritima studier* (CEMAS) 2013. Satsningen har resulterat i en etablerad forskningsenhet där akademi och museivärld möts. CEMAS är organisatoriskt placerat vid Historiska institutionen vid Stockholms universitet, med seminarier förlagda till Statens maritima museer. *Maritima seminariet* är idag en självklar mötesplats för

Hållfasthetstest på kopia av Vasas skrov.

forskare, studenter, museianställda och allmänt maritimt intresserade i Stockholm och Karlskrona. Under 2014 har 15 seminarier genomförts och två seniora forskare, två post.doc. och fyra doktorander har arbetat vid CEMAS. Vi har författat en lärobok i maritim historia på universitetsnivå, med publicering under 2015, och fungerat som gästredaktörer för *Historisk Tidskrift* 2014:3, med tema maritim historia.

Att säkerställa kvalitet

Vi arbetar hårt för att säkerställa den grundläggande kvaliteten i vårt kunskapsarbete och samarbetet med Stockholms universitet är ett led i arbetet. Samma kvalitetskrav som finns inom akademien bör appliceras även på det kunskapsarbete som sker på museerna – i publikationer, utställningar och annat kunskapsmaterial. Exempelvis publicerade vi sex artiklar under året som samtliga har granskats av forskare.

Bevaranderåd

För att kunna kvalitetssäkra arbetet med bevarandet av Vasa finns *Bevaranderådet*, med extern expertis som granskar vårt arbete och ger råd om fortsatta insatser.

Sjökonsulär verksamhet

Forsknings- och dokumentationsprojektet om Sveriges sjökonsulära verksamhet har fortsatt. Vi har producerat en mindre utställning och genomfört en större konferens vid Sjöhistoriska museet. Projektet drivs i anslutning till CEMAS i samarbete med Utrikesdepartementets museinämnd och Föreningen Sveriges Sjöfartsmuseum i Stockholm.

Fritidsbåtar

Under året har ytterligare ett forsknings- och dokumentationsprojekt inletts i anslutning till CEMAS. Temat är fritidsbåtar och syftet är att utifrån museets samlingar dokumentera och vetenskapligt bearbeta hur föreställningar om fritid, svenskhet och kön samspelar när äldre tiders fritidsbåtliv på olika sätt iscensätts och diskuteras.

Populär vetenskap och föreläsningar

Två projekt har under året avslutats med populärvetenskapliga publikationer, en om tatueringar och en kopplad till Marinmuseums nya ubåtsutställning. Medarbetare har återkommande fungerat som ubåts- respektive piratexperter i etermedia och hållit föreläsningar om maritim soparkeologi, teknikhistoria och ubåtsvapnet på konferenser, högskolor och museer. Vi deltog också i planeringen av Linnéuniversitetet-Sjöfartshögskolans åtta öppna föreläsningar för allmänheten med maritima teman och höll en föreläsning vid grundutbildningen för byggnadsantikvarier vid Göteborgs universitet om vårt arbete med det maritima kulturarvet.

Övriga projekt med andra myndigheter

I samband med införandet av den nya kulturmiljölagen fick Riksantikvarieämbetet (RAÄ) regeringens uppdrag att i samråd med oss att ta fram ett vägledande underlag om skydd av yngre fartygslämningar. Under året avslutade vi det arbetet. Som expertinstans till RAÄ genomför vi dessutom registreringar av maritim data i Fornminnesregistret (FMIS). Flera utbildningsinsatser har också genomförts för Kustbevakningen under året. Utbildning-

Dykare med fynd.

arna fokuserade på rådande lagstiftning, vård och bevarande av kulturarvet under vatten. Under hösten besiktigade vi ett fartyg för att söka efter narkotika tillsammans med Tullverket, Kustbevakningen och Sjöpolisens dykenhet. Vi har även deltagit i projektet *Miljörisker sjunkna*

vrak som leds av Chalmers tekniska högskola, där även Sjöfartsverket, Havs- och vattenmyndigheten och Kustbevakningen deltar. Målet är att identifiera miljöeffekterna kring miljöfarliga vrak samt ge förslag på vidare åtgärder.

Tabell 5

För ökad kunskap	2014	2013	2012
Forskningsprojekt	4	4	2
Särskilda satsningar	5	6	1
Övriga projekt med andra myndigheter institutioner och föreningar	5	4	1
Kostnader (tkr)	12 765	6 988	10 195

Olika perspektiv och internationella utbyten

”Myndigheten ska i sin verksamhet integrera ett jämställdhets-, mångfalds- och barnperspektiv samt ett internationellt och interkulturellt utbyte och samarbete.”

Myndigheten har enligt vår bedömning ett väl verksamhetsintegrerat jämställdhets- och barnperspektiv som stödjer oss i arbetet att nå fler målgrupper kring vårt uppdrag att bevara, utveckla och sprida kunskap om det maritima kulturarvet. Vi bedömer emellertid också att vi har utvecklingsmöjligheter på området, framförallt när det gäller mångfaldsfrågor. Vi bedömer att myndighetens aktiva engagemang i internationella utbyten och samarbeten har gett oss möjligheter att både sprida och bygga kunskaper om det maritima kulturarvet.

Barn och unga

Arbetet med barn och unga är ett prioriterat område för Statens maritima museer. Vi har en särskild barn- och ungdomsstrategi för att förbättra tillgängligheten och delaktigheten till det maritima kulturarvet. Under året har vi ökat antalet arrangerade aktiviteter för barn och såväl antalet som andelen barn som besökt våra museer har ökat. Ett systematiskt arbete med att integrera barnper-

spektivet sker inom ramen för vår verksamhetsplanering, uppföljning och våra interna samarbeten. Dokumentationen *Jag går ombord på jobbet* har tonvikt på fotografier från samtida båtmiljöer och har utgått ifrån ett barnperspektiv. I samband med den internationella barndagen arrangerade Sjöhistoriska museet programverksamhet i samarbete med övriga museer i Museiparken, med målet att öka kunskapen om FN:s barnkonvention.

Birka showroom.

Mångfald och jämställdhet

Utställningen *Klart skepp* på Sjöhistoriska museet har under året fått nyskrivna utställningstexter baserade på ny forskning. Inriktningen har bland annat varit att lyfta fram fler kvinnor i svenska flottans historia. Sedan 2005 har myndighetens genusgrupp arbetat för att öka medvetandet om och kompetensen kring genusperspektiv i verksamheten, så att vi kan undvika att oreflekterat använda oss av stereotyper som befäster föreställningar och könsroller.

Interkulturell dialog

Det mångåriga samarbetet mellan Statens maritima museer, Sunnadalskolan och Karlskrona kommun återupptogs under året efter ett års avbrott – nu i en omorganiserad form med förbättrade förutsättningar. Det modellbildande samarbetet handlar om museets roll i integrations- och skolutvecklingsfrågor och är uppmärksammat såväl nationellt som internationellt. Marinmuseum har också deltagit i spridning av erfarenheterna genom föreläsningar och samarbeten, till exempel med Danska Kulturstyrelsen och genom försäljning av boken *Skola i gränsländ*. I projektet *Interkulturell dialog på svenska museer* undersöks hur svenska museer tillsammans med Svenska för invandrare (SFI) skapar och kan vidareutveckla interkulturell dialog. Projektet är ett samarbete som drivs av Statens maritima museer, Riksförbundet Sveriges museer (RSM), Malmö museer och Nordiskt centrum för kulturarvspedagogik med bidrag från Statens kulturråd.

Internationellt utbyte och samarbete

Internationella nätverk och samarbeten är av stor betydelse för såväl museiverksamheten som kulturmiljöarbetet inom Statens maritima museer. Under året har

vi samarbetat med Mary Rose Museum i Portsmouth, England, kring utvecklingen av naturorienterade metoder och program för skolan med utgångspunkt i museernas bevarandearbete. Vi har också haft inledande samtal om ytterligare samarbete mellan Vasamuseet och Mary Rose Trust, kring kvalitetssäkring av besöksmottagning, marknadsföring, pedagogik och bevarande.

Våra medarbetare har under året deltagit som föredragshållare vid ett antal internationella konferenser; bland annat IKUWA om marinarkeologi och *2nd Baltic Sea Maritime Museums*. Konferensen *Zugang Gestalten* i Berlin handlade om kulturarvsinstitutioner och öppen digital teknik, där vi berättade om en digital lösning utvecklad för utställningen *Meanwhile/Samtidigt*. För att skapa kontakter med museer runt Östersjön har vi även medverkat i två av *Baltic Heritage Cooperations* arbetsgrupper, i samarbetet *Nordisk Fartygsbevaring* och i EU-projektet *Baltic Museums 2.0*.

Tillsammans med en rad institutioner och universitet i Europa har vi under året lämnat in två ansökningar om finansiering från EU för forskningsprojekt kring maritim kulturmiljövård och maritima lämningar. Bland de medsökande finns estniska Riksantikvarieämbetet, University of York, Södertörns högskola, Universitetet i Malta, Universitetet i Bologna, Istituto di Scienza e Tecnologia dell'Informazione, Universitetet i Southampton, Helsingfors universitet, Arheovisioon MTÜ i Estland och SubZone Oy i Finland.

Myndigheten har under året lånat ut föremål till museerna i Hangö i Finland, Seaplane Hangar vid Estlands sjöhistoriska museum i Tallin, samt till Landesmuseum Schleswig-Holstein i Schleswig. Vi har dessutom ingått partnerskap med Landesmuseum kring en utställning om det stora nordiska kriget.

Barnaktiviteter i ubåtshallen.

Butiksförsäljning och uppdragsarkeologi

Myndigheten får "[...] tillhandahålla varor samt åta sig utföra undersökningar, utredningar och andra tjänster inom sitt verksamhetsområde."

Uppdragsarkeologi

Uppdragsverksamheten bidrar till ny kunskap om kulturarvet under vatten och därigenom ökad kännedom om och bättre förutsättningar för bevarande. Det är också en kompetenshöjande verksamhet och vårt expertstöd för maritim kulturvård är efterfrågat. Vid sidan av den vetenskapliga aspekten får uppdragen ofta stor medieuppmärksamhet till gagn för hela myndigheten. Under 2014 satsade vi på att färdigställa och avrapportera arkeologiska undersökningar från tidigare år. Sammanlagt 17 projekt har avslutats med en tryckt rapport. Vi har genomfört nio arkeologiska uppdrag, varav sju har beslutats av länsstyrelsen enligt kulturmiljölagen. Uppdragen har i de flesta fall genomförts inom Stockholms län, men även i Gotlands, Uppsala och Norrbottens län. År 2014 har varit ett svagt år för uppdragsarkeologisektorn i sin helhet. Detta kombinerat med att ytterligare en marinarkeologisk aktör börjat arbeta inom Stockholms län har lett till ett tydligt minskat antal uppdrag för Statens maritima museers arkeologienhet.

Museernas butiker

Museibutikerna är en viktig del av museibesöket och museernas identitet gentemot besökaren. Både Vasamuseet och Sjöhistoriska museet har under året ökat sitt utbud av varor, framför allt av miljöprodukter. Under första halvåret 2014 färdigställdes en ny inredning i Marinmuseum's besöksmottagning, reception och butik. För medarbetarna har det medfört en förbättrad arbetsmiljö, framförallt vad gäller varuhantering och kassaplatser. I samband med den nya ubåtshallen har 27 ubåtsprodukter tagits fram för butiken, som är unika för museet. Parallellt med högre besöksiffror och ett utökat varusortiment på Marinmuseum steg butikens försäljning markant jämfört med 2013.

Miljöprofilvaror från butikerna.

Sveriges militärhistoriska arv

”Myndigheten ska i fråga om sjöförsvaret i lämplig omfattning samråda med Statens försvarshistoriska museer och bistå vid tillsynen av samlingar av militär eller kulturhistorisk art.”

Bidrag till försvarshistoriska museer

Statens försvarshistoriska museer (SFHM) och Statens maritima museer fördelar årligen bidrag till de cirka tjugo försvarshistoriska museiverksamheter runt om i landet som ingår i Sveriges militärhistoriska arv (SMHA). Myndigheterna överlägger löpande och ett samfinansierat kansli stöder museerna i SMHA i frågor om säkerhet, bevarande, utställning, digitalisering med mera. Vår andel av kanslikostnaden under 2014 var 600 000 kronor. Statens maritima museer har under året fattat beslut om bidrag till följande maritima försvarshistoriska museer: Vaxholms Fästnings Museum, Stiftelsen Göteborgs Maritima Centrum, Hemsö fästning, Stiftelsen Bered-

skapsmuseet i Viken och Museet för Rörligt Kustartilleri i Blekinge. SMHA:s kansli har gjort en särskild satsning på Museet för Rörligt Kustartilleri med förslag på utveckling av utställningen.

Tabell 6

Kostnader för Sveriges militärhistoriska arv (tkr)	2014	2013	2012
Utbetalningar	5 900	5 998	6 700
SMHA kansli	600	600	600
Övriga kostnader	262	902	12

Hemsöfästning.

Återrapportering

– enligt regleringsbrevet

”Statens maritima museer ska redovisa den verksamhet som svarar mot den unga publikens behov samt insatser för att öka den unga publiken”

Den unga publiken

Allt fler skolklasser på besök

Skolornas efterfrågan på bokningsbara tematiska program har stigit. Även andelen klasser som kommer till museerna på egen hand eller använder ett pedagogiskt material från museerna har ökat. Under 2014 har flera insatser syftat till att förbättra tillgängligheten och möta skolornas behov. På Vasamuseet har den pedagogiska verksamheten fått mer personalresurser och skolornas kostnader för medföljande lärare har tagits bort. På Marinmuseum har en omDispositionering av rum gjort att den pedagogiska verksamhetens behov

har kunnat tillgodoses bättre. Under 2014 har stora ombyggnader pågått av Sjöhistoriska museets publika ytor vilket tvingat fram mindre besöksgrupper. Ombyggnationen kommer i början av 2015 att resultera i nya lokaler för familj, skola och förskola.

Vi bedömer att myndighetens strategiska satsning på att utveckla bemötandet av den unga publikens behov, genom ett förbättrat mottagande och en ökad tillgänglighet, har resulterat i ökad kunskap hos den unga publiken kring det maritima kulturarvet.

Vasagrisen.

Aktivitet för föräldralediga på Vasamuseet.

Satsning med naturvetenskapligt perspektiv

En satsning på den pedagogiska verksamheten har fortsatt under året, så att den bättre ska svara mot aktuella läroplaner och behov i skolans undervisning. Flera pedagogiska program och utställningar förmedlar nu museernas innehåll ur ett naturvetenskapligt perspektiv. På Vasamuseet drivs projektet *Vasa, vetenskap och unga* i syfte att förmedla kunskap kring museets bevarandearbete. Med utgångspunkt i Marinmuseums ubåtsbåtshall har program för skolan tagits fram i samarbete med lärare i naturorienterade ämnen. Sjöhistoriska museet har tagit fram program med globalt och geografiskt tema för lågstadiet för utställningen *Kartor och klot*.

Andelen barn ökade på museerna

Arrangerade program, visningar och kurser på helger och skollov ökade i antal under 2014. Även om programverksamheterna i hög grad besöks av barn och vuxna tillsammans ökade det totala antalet barn mer än antalet vuxna under året. Marinmuseums familjeaktivitet *Sjömansverkstaden* utökade öppettiderna till alla lördagar och söndagar, vilket gjorde att antalet barn i verksamheten ökade med 260 procent.

Sjöhistoriska museet – med kartor och klot för de mindre

Under loven knyts hela Sjöhistoriska museets verksamhet till speciella teman som anpassas för barn i olika åldrar. Museet driver sedan tidigare *Seglarskolan* och *Sjömansklubben* där barn får insikter i segling, sjöliv och sjömanskap. Inom ramen för seglarskolan deltar museet i *Projektet Sjöliv*, ett samarbete med Stockholms Hamnar och Fryshuset som syftar till att erbjuda ungdomar insikt om sjöfartsyrken. Utställningen *Kartor & Klot – gamla glober för unga upptäckare* riktar sig till barn 4–6 år. På grund av en ombyggnad på museet marknadsförde vi särskilt utomhusevenemangen *Skeppen kommer* och *Modellhelgen*. Under sport- och påsklov införde vi konceptet *Lov för hela landet* med programverksamhet även under de veckor då barn utanför Stockholmsområdet var lovlediga. Det innebar fyra extra veckor på sportlovet och en extra vecka på påsklovet.

Marinmuseum

– utvecklat barn- och familjeprogram

Antalet barn som använder Marinmuseums fartygssimulator har ökat kraftigt efter det att vi infört ett drop-in-system och tagit bort avgiften. I samarbete med Region-

Modellbyggare.

teatern Kronoberg-Blekinge spelades föreställningen *Peter Pan* ombord på skeppsgossefartyget *Jarramas* under sommaren, med många barn i publiken. Museets familjeprogram *Söndagskul* har utvecklats med nya ämnen om såväl ubåtar som första världskriget. Målgruppen har också utvidgats med åldrarna 7–9 år. Utställningarna *Ubåten det hemliga vapnet* och *Rädda vår kust* riktar sig till familjer, för att ge barn och vuxna en gemensam upplevelse.

Vasamuseet – ny barnhörna med animerad gris

På Vasamuseet bedrivs programverksamhet i form av tematiska och ålderanpassade visningar för ett stort antal barn och vuxna tillsammans under helger och skollov. Under året gjorde vi också lyckade försök med en utökad programverksamhet vissa vardagar och på sommaren. I en satsning för att nå fler yngre och familjer har den animerade filmen *Vasagrisen* producerats i samarbete med författaren Björn Bergenholtz. Filmen visas på helger och lov i en ny barnhörna och en översättning till engelska, ryska, tyska och finska pågår.

Tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning

”Statens maritima museer ska redovisa de åtgärder som vidtagits för att öka tillgängligheten för personer med funktionsnedsättning.”

Tillgänglighet ser vi som en demokratisk fråga som ska vara en integrerad del i all vår verksamhetsplanering. Vår ambition är att undvika anpassningar genom att hitta rätt lösning för alla från början.

Strategi och plan för de kommande åren

För att vidareutveckla myndighetens tillgänglighetsarbete har vi under 2014 tagit fram en strategi för de kommande åren och reviderat vår tillgänglighetsplan. Vi har beslutat att följa ett systematiskt arbetsätt och har också avsatt resurser för det. Arbetet involverar medarbetare från hela verksamheten i en tillgänglighetsgrupp, som genomför inventeringar och tar fram förslag till handlingsplaner kring olika typer av funktionshinder i verksamheten.

Webbplatserna utvecklades efter revision

Utifrån en tillgänglighetsrevision som Funka Nu AB genomförde 2013 har vi arbetat med att förbättra webbplatsernas tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning. Teknik, pedagogik och innehåll har utvecklats efter rekommendationer och riktlinjer i revisionen. Vi har även sammanfattat och översatt webbinnehåll till teckenspråk med cirka sex teckenspråksfilmer per webbplats. Vi är fortsatt anslutna till *Talande webb*, en tjänst som läser upp webbplatsernas innehåll och gör dem tillgängliga för användare med olika funktionsnedsättningar. För dem som lättare tar till sig visuell information har vi också producerat nya filmer till webbplatserna, bland annat om arbetet med att bevara Vasa.

Anpassade program

I samarbete med Alzheimerfonden och projektet *Möte med minnen* har pedagogiska program utvecklats på

Sjöhistoriska museet för personer med olika demenssjukdomar och deras anhöriga. Sedan flera år samarbetar Vasamuseets pedagoger med lekterapi på Astrid Lindgrens barnsjukhus i Solna och Huddinge. Ett pedagogiskt material är utplacerat på sjukhusen där regelbundna program genomförs av museets pedagoger. I samarbete med Hässelby stadsdelsförvaltning har vi också testat museibesök som en stödande och motiverande aktivitet för människor med missbruksproblem. I samarbete med Blekinge läns bildningsförbund ingår Marinmuseum sedan flera år i kulturfestivalen *Festival Spetzial* för barn, unga och vuxna med olika funktionsvariationer. Under festivalen erbjuds besök på museet som är anpassade utifrån olika sinnen. Marinmuseum har också regelbundna kurser i maritimt hantverk och slöjd för personer med psykisk funktionsnedsättning i samarbete med Karlskrona kommuns och Landstingets socialpsykiatri.

Tillgänglig ubåtshall – ett bärande koncept

Under året öppnade Marinmuseum sin nya ubåtshall. Under hela tillbyggnationen liksom vid ombyggnaden av museets besöksmottagning har aspekten tillgänglighet varit en bärande del. I utställningsarbetet har vi genomgående tagit hänsyn till både kognitiva och fysiska funktionsnedsättningar. Med enkla lösningar har den trånga ubåten *HMS Neptun* blivit möjlig att besöka med rullstol. För den som inte vill gå ombord har vi tagit fram en virtuell upplevelse av miljön i samarbete med Blekinge Tekniska Högskola. Utställningen *Ubåten – det hemliga vapnet* är inkluderande och ger besökare liknande förutsättningar oavsett funktionsvariationer genom att berätta samma sak på olika sätt och för olika sinnen. För att säkerställa tillgängligheten i ubåtshallen och ubåten anlät vi Funka Nu och Centrum för lättläst.

Visningar och fakta på teckenspråk

Vasamuseet har sedan tidigare teckentolkande guider som kan förbokas. Under året har också kostnadsfria visningar på teckenspråk genomförts. Vid sidan av teckentolkad information på museets hemsida har också teckentolkad fakta publicerats. Sjöhistoriska museet erbjuder också visningar med teckenstöd.

Bättre läsbarhet och säkerhet

I allt vårt utställningsarbete tar vi genomgående hänsyn till både kognitiva och fysiska funktionsnedsättningar. Under året har Sjöhistoriska museets utställningar *Klart skepp* och *Shipping & Shopping* fått nyskrivna utställnings- och föremålstexter med förbättrad information och läsbarhet för målgrupperna. På Vasamuseet har vi påbörjat en liknande omarbetning av skeppshallens orienteringsskyltar. Sjöhistoriska museets källarplan har dessutom säkerhetsanpassats för personer med funktionshinder, bland annat genom säkra utrymningsplatser för rullstolsburna och visuellt utrymningslarm för hörselskadade.

Taktilmodell av Vasa.

Övrig återrapportering

Upphandling

Under 2014 har Statens maritima museer genomfört både formaliserade upphandlingar, dokumenterade direktupphandlingar och förnyade konkurrensutsättningar av ramavtal, tecknade av myndigheten eller av Kammarkollegiet. En upphandling av bevakningstjänster som påbörjades 2013 har under året blivit överprövad. Vi slöt ett nytt ramavtal med G4S Security Services AB och ett leveransavtal kommer att tecknas för Statens maritima museer och ytterligare tolv deltagande organisationer. Vi genomförde också en upphandling av glasmästeritjänster där Nationalmuseum med Prins Eugens Waldermarsudde, Statens försvarshistoriska museer samt Naturhistoriska riksmuseet deltog genom fullmakt. Nationalmuseum genomförde en upphandling avseende föremålstransporter där Statens maritima museer deltog genom fullmakt. Förfarandet *frivillig förhandsinsyn* har använts två gånger under året. Vid en upphandling av lokalvård avsedd för Statens maritima museer i Stockholm använde vi AffärsConcept som konsulter.

Översyn av riktlinjer

Med anledning av den höjda direktupphandlingsgränsen och lagkrav på dokumentation har vi gjort en översyn av myndighetens riktlinjer och tagit fram underlag för dokumentation.

Kompetensförsörjning

Vi har under året genomfört ett antal åtgärder med inriktning på att attrahera, rekrytera, utveckla och behålla kompetens för att nå verksamhetens mål.

Attrahera och rekrytera

Perioden 1 december 2013 till 30 november 2014 hade www.maritima.se/jobb sammanlagt 29 938 sidvisningar och 19 120 unika sidvisningar. Det är en liten minskning från 2013 men en fortsatt hög nivå jämfört med 2012. Totalt 16 rekryteringar med i snitt 58 sökande per tillfälle har fullföljts under året.

Under året har vi tagit fram en plan för lika rättigheter och möjligheter, bland annat med målsättningar för könsfördelning på medarbetar- och ledningsnivå. En checklista är också framtagen för att säkerställa att ingen diskriminering sker i samband med våra rekryteringar. För att nå en hög kvalitet vid våra rekryteringar tecknade vi ett avtal och en licens för ett personlighets-test, som sedan användes vid åtta av årets genomförda rekryteringar.

Utveckla och behålla

Myndigheten har tagit fram en gemensam definition för kompetensutveckling för att lättare kunna följa upp tidsuttag för kompetensinsatser. I samband med miljörevisioner finns en rutin för att säkerställa de anställdas kompetens inom området. Under året har den rutinen även använts för en mer övergripande kartläggning av kompetensbehovet på myndigheten. Även den digitala strategi som antogs under året innehåller en plan för kompetensutveckling. Myndighetens ledarutveckling har bestått av tre heldagar med syfte att utveckla chefs- och ledarrollen och av månatliga träffar med alla chefer där aktuella frågor tagits upp, exempelvis en workshop om digital strategi och kvalitet. Vi har också fortsatt vårt arbete med att förbättra arbetsmiljön, så att vi kan säkerställa vår förmåga att behålla kompetensen. Vi har genomfört en utbildning för chefer och arbetsmiljöombud, gjort arbetsmiljöronder och tagit fram rutiner. Dessutom genomförde vi en medarbetarundersökning under hösten där resultaten kan användas för att ytterligare förbättra arbetsmiljön.

För att stärka kärnkompetensen har *Maritima seminarier* fortsatt under 2014, med öppen anmälan för alla anställda. Även verksamhetsinriktade medarbetardagar har genomförts. Utöver detta har medarbetare och chefer kompetensutvecklats inom sina respektive områden, genom att delta i nätverk, anlita konsulter och att samarbeta med universitet och högskolor, bland annat inom CEMAS.

En utredning på Vasamuseet visade att grundbemanningen bör öka för att säkerställa en god kompetensför-

sörjning och kunna erbjuda ett värdskap i världsklass. Rekryteringen ska påbörjas under 2015.

Aveckla

Tre delpensioner beviljades på 20 procent under året. Syftet är att kunna behålla medarbetare till 65 års ålder och samtidigt ge möjlighet till kompetensväxling.

Under 2014 har Statens maritima museer haft en personalomsättning på 4 procent. Totalt har sju medarbetare (två kvinnor och fem män) slutat under året, varav fyra pensionsavgångar och tre som har sagt upp sig själva.

Personalomsättningen är relativt låg bland dem som är tillsvidareanställda.

Miljöledning

Miljö- och hållbarhetsfrågor är en ordinarie del i vår verksamhetsplanering. Myndigheten är sedan 2009 certifierad enligt den internationella miljöledningsstandarden ISO 14001. Det betyder att vi arbetar med ständiga förbättringar inom miljöområdet, vilket granskas årligen av en utomstående revisor.

Kompetens och vidareutveckling

Under 2014 utvecklade vi system för att enklare kunna hantera förbättringsförslag och avvikelser i miljöarbetet.

Våra interna miljörevisorer deltog i en tvådagarsutbildning i regi av Göteborgs universitet och samtliga medarbetare erbjöds två föreläsningar om kemikalier i vardagslivet.

Kontinuerliga förbättringar

Arbetet med att succesivt byta ut all belysning och AV-teknik till mindre energikrävande LED-lampor och laser-LED fortsatte under året, i utställnings-, kontors- och allmänna miljöer. I samband med nya utställningsprojekt undersöker vi möjligheterna att återanvända montrar och byggmaterial för att värna miljön och bidra till en hållbar utveckling. Både utställningen *Krigets svallvågor* och en utställning om myndighetens miljöarbete byggdes under året med återanvänt material. Utställningen *Rädda vår kust* har ett genomgående miljötema och under invigningen synliggjordes myndighetens miljöengagemang ytterligare.

Hållbar utveckling

Under året introducerade vi begreppet *hållbar utveckling* i vårt sociala, ekonomiska och miljömässiga arbete. Ambitionen är att arbeta systematiskt och att vidareutveckla exempelvis tillgänglighets- och arbetsmiljöfrågor i enlighet med verksamhetens uppföljningsmodell. Vi har förfinat metoder och etablerat nya arbetssätt.

Miljöutställning.

Fördjupande tabeller för tillgängliggörande av samlingar, utställningar och pedagogik – inklusive besökssiffror

I avsnittet *Tillgängliggörande av samlingarna, utställningar och pedagogik* redovisas aggregerade mått för de väsentliga prestationerna i tabell nr 2 på sidan 14. Tabell-

erna nr 7–14 nedan visar besöksutvecklingen vid våra arenor och vilka utställningar som öppnats vid museerna.

Tabell 7

Marinmuseums besökssiffror	2014	2013	2012
Totalt antal besökare, inkl externa programpunkter*	322 863	251 514	247 718
Vuxna**	79 678	55 583	61 186
Barn/ungdomar till och med 18 år**	36 833	23 777	23 657
Andel kvinnor***	46 %	45 %	
Andelen män***	53 %	54 %	
Besökare på museifartygen Bremön *	59 082	55 372	41 859
Besökare på robotbåten Västervik*	42 023	38 422	68 119
Besökare på skeppsgossefartyget Jarramas*	15 440	32 712	29 190
Registrerade besökare i Slup- och barkasskjulet, sommardag	21 541	23 371	19 812
Utlånade audioguidar	14 499	15 706	16 920
Antal visningar	3 211	484	534

* Uppskattat utifrån räknare

** Antalet vuxna respektive barn/ungdom är den verifierbara siffran som registreras i kassasystemet

*** Baserat på besöksenkät, 1 % ej svarat

Tabell 8

Sjöhistoriska museets besökssiffror	2014	2013	2012
Totalt antal besökare	155 448	166 167	145 479
Varav på Galärvarvet	78 515	71 683	67 025
Vuxna	116 872	120 350	104 006
Barn/ungdomar till och med 18 år	38 576	45 817	41 473
Snittålder*	40,4 år	30,7 år	39 år
Andel kvinnor*	53 %	50 %	45 %
Andel män*	47 %	50 %	55 %
Svenska besökare*	68 %	80 %	96 %
Besökare från utlandet*	32 %	20 %	4 %
Uthyrda audioguidar	1 125	707	
Antal visningar	522	885	884

* Baserat på besöksundersökningar

Tabell 9

Vasamuseets besökssiffror	2014	2013	2012
Totalt antal besökare*	1 220 429	1 088 136	1 218 398
Vuxna	1 021 990	926 030	1 017 345
Barn/ungdomar till och med 18 år	198 439	162 106	201 053
Snittålder**	32,5 år	37,5 år	38 år
Andel kvinnor**	55 %	56 %	52 %
Andel män**	45 %	44 %	48 %
Svenska besökare ***	18 %	18 %	18 %
Besökare från utlandet***	82 %	82 %	82 %
Antal visningar	5 442	5 665	6 528

* Vasamuseet var ombyggnadsstängt 2013-03-18 till 2013-04-30

** Baserat på basundersökning

*** Baserat på stickprovsenkäter under hög- och lågsäsong

Tabell 10

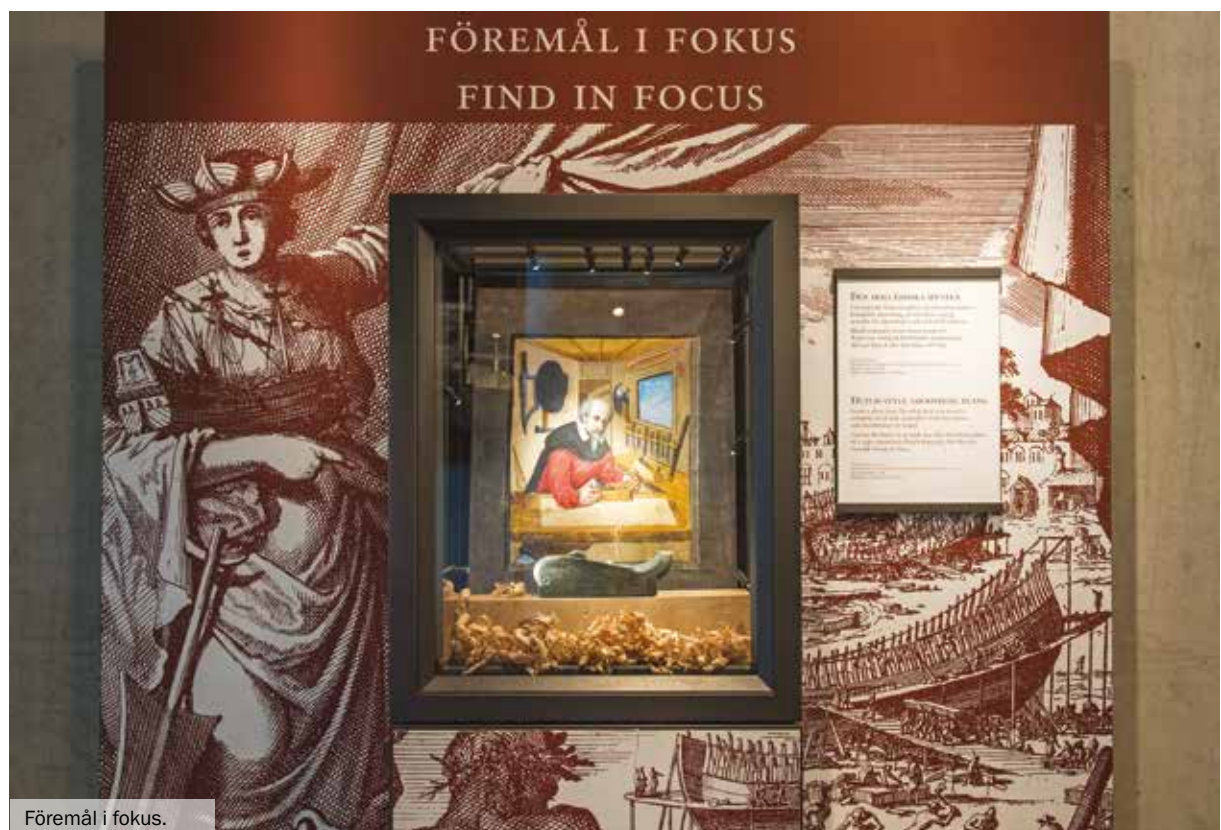
Antal besökare på webbplatserna	2014	2013	2012
Statens maritima museer	41 031	49 251	51 349
Marinmuseum	170 725	121 587	107 855
Sjöhistoriska museet	347 890	358 209	262 855
Vasamuseet	875 314	703 109	658 038*

* Då statistiken under årets första fem månader stördes av avbrott ersattes bortfallet med en schablon utifrån besökare före och efter avbrottet.

Tabell 11

Antal skolelever och klasser i den pedagogiska verksamheten m.m.	2014	2013	2012
Marinmuseum			
Antal skolklasser/grupper	254	207	240
antal elever	5 764	3 979	4 452
Sjöhistoriska museet			
Antal skolklasser/grupper	382	502	365
antal elever	6 632	7 789	6 527
Vasamuseet			
Antal skolklasser/grupper	1 386	806*	1 128
antal elever	31 138	19 806*	27 699
Övrigt			
Antal sidvisningar på webbplatserna under rubriken som avser skolan	70 693	61 921	75 856

* Vasamuseet var ombyggnadsstängt 2013-03-18 till 2013-04-30.

Föremål i fokus.

Tabell 12

Besökare i arkiv, bibliotek och magasin	2014	2013	2012
Marinmuseum totalt	173	94	490
Bibliotek	119	70	210
Arkiv	11	9	53
Fotoarkiv	21	14	21
Föremålsmagasin	22	1	206
Sjöhistoriska museet totalt	896	903	1007
Bibliotek	420	478	521
Arkiv	241	246	242
Fotoarkiv	37	26	54
Föremålsmagasin	63	31	35
Modellverkstad	82	72	85
Fritidsbåtssamlingen	53	50	70

Tabell 13

Antal sidvisningar på webbplatserna relaterade till samlingar	2014	2013	2012
Marinmuseum			
Sidvisningar under rubriken samlingar	146 769	217 153	239 877
Sidvisningarnas procentandel av webbplatsens totala besöksmängd	20 %	38 %	44 %
Sök i samlingarna	54 387	88 569	110 294
Bloggen Sakletaren	16 650	15 830	13 294
Sjöhistoriska museet			
Sidvisningar under rubriken samlingar	566 033	562 340	525 450
Sidvisningarnas procentandel av webbplatsens totala besöksmängd	33 %	31 %	33 %
Sök i samlingarna	454 642	438 176	440 063
Bloggen Samlarna	21 859	22 043	15 318
Vasamuseet			
Sidvisningar under rubriken samlingar	34 641	33 473	50 974
Sidvisningarnas procentandel av webbplatsens totala besöksmängd	1 %	1 %	2 %
Sök i samlingarna	14 374	15 476	27 391
Skeppsbloggen	20 567	19 218	12 168
Bloggen Creating the cannon (start 2013-01-29)	upphört	12 197	-

Tabell 14

Nya utställningar vid museerna	2014	2013	2012
Marinmuseum	Ubåten – det hemliga vapnet Rädda vår kust Krigets svallvågor	-	Musik* Skor*
Sjöhistoriska museet	Kartor och Klot Showroom Maritima Birka Den svenska sjöfartskonsulaten* Små föremål*	Rädda vår kust Vi var där! Föremål från A till Ö* Fotograf Oscar Norberg* Peter Norlin	Showroom: Grand Tro hopp och kärlek Skepparskedar* Marinmåleri* Cementa* Drott
Vasamuseet	Vasagrisen Miljöutställning Dendroundersökning på laggstavar* Hyvel*	Tegelsten med djurspår* Fyndiggare* Barlasten* Samtidigt	Tre skepp Bomärken* Skoläst*

* Olika benämningar för konceptet att lyfta fram objekt ur samlingarna i miniutställningar är: guldorn för Marinmuseum, trappmontrar för Sjöhistoriska museet och föremål i fokus för Vasamuseet.

Lokalkostnader

Tabell 15

Sammanställning av Statens maritima museers lokalkostnader 2014 (tkr)	
Hyra	70 813
El och uppvärmning	5 665
Reparationer och underhåll	902
Övriga driftskostnader	4 689
Totalt:	82 068

Tabell 16

Sammanställning av Statens maritima museers hyreskostnader per hyresvärd 2014 (tkr)	
Hyresvärdar	Hyra
Statens fastighetsverk	65 572
Kungliga Djurgårdens förvaltning	2 062
Invexito AB	1 197
Riksantikvarieämbetet	623
Karlskrona kommun	385
Booforsen Fastighets AB	273
Fortifikationsverket	213
Saltsjö Pir AB	183
Vasakronan Fastigheter AB	156
Fastighetskontoret	45
Linnéuniversitetet	26
Ramirent AB	24
Sportlife i Väst AB	24
Stumholmens Samfällighet	16
Kungliga Djurgårdens Intressenter AB	10
Samdistribution Bonnierförlagen AB	2
Svenska Filminstitutet	2
Summa	70 813

Drottning Victorias röksalong.

Avgiftsfinansierad verksamhet

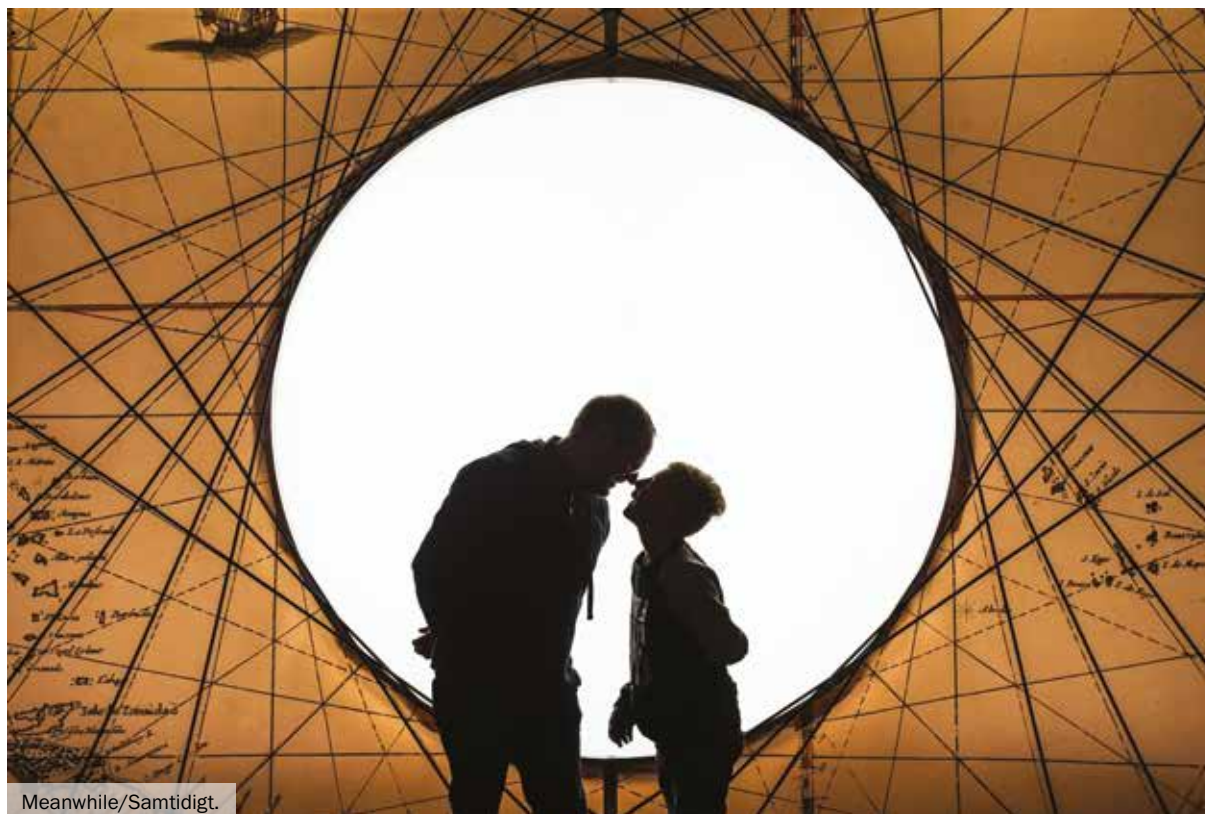
Verksamhet (tkr)	± t.o.m. 2012	± 2013	Int. 2014	Kost. 2014	± 2014	Ack. ± utgå. 2014
Verksamhet med full kostnadstäckning						
Försäljning av varor	3 744	115	17 847	16 877	970	4 829
Undersökning, utredning och andra tjänster	1 138	-33	2 575	3 884	-1 310	-205
Vasamuseet	-639	7 549	118 439	116 153	2 286	9 196
Summa	4 243	7 631	138 861	136 914	1 946	13 820

Övrig avgiftsbelagd verksamhet

Entréer och visning	9 380
Övrigt	3 492
Summa	12 872

Intäkterna för Vasamuseet är fördelat enligt följande:

Entré	113 945
Bidrag	3 219
Sponsring	1 097
Finansiella intäkter	178
Summa	118 439

Meanwhile/Samtidigt.

Resultaträkning

Resultaträkning SMM (tkr)	Not	2014	2013
Verksamhetens intäkter			
Intäkter av anslag		112 882	105 650
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	1	149 644	129 551
Intäkter av bidrag	2	11 867	9 686
Finansiella intäkter	3	525	625
= Summa verksamhetens intäkter		274 918	245 513
Verksamhetens kostnader			
Kostnader för personal	4	-117 202	-110 952
Kostnader för lokaler		-82 068	-71 429
Övriga driftkostnader	5	-61 017	-44 312
Finansiella kostnader	6	-197	-426
Avskrivningar och nedskrivningar		-11 488	-10 764
= Summa verksamhetens kostnader		-271 972	-237 883
Verksamhetsutfall		2 946	7 631
Transfereringar			
Medel som erhållits från statens budget för finansiering av bidrag		6 500	7 598
Lämnade bidrag	7	-7 500	-7 598
= Saldo transfereringar		-1 000	0
Årets kapitalförändring	8	1 946	7 631

Krigets svallvågor.

Balansräkning

Balansräkning (tkr)	Not	2014-12-31	2013-12-31
TILLGÅNGAR			
Immateriella anläggningstillgångar			
Balanserade utgifter för utveckling	9	464	1 573
Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar	10	796	1 000
<i>Summa immateriella anläggningstillgångar</i>		1 260	2 573
Materiella anläggningstillgångar			
Förbättringsutgifter på annans fastighet	11	10 010	8 243
Maskiner, inventarier, installationer m.m.	12	28 983	23 463
Pågående nyanläggningar	13	234	1 703
<i>Summa materiella anläggningstillgångar</i>		39 228	33 409
Varulager m.m.			
Varulager och förråd	14	4 325	3 587
Fordringar			
Kundfordringar		3 262	1 739
Fordringar hos andra myndigheter		4 963	3 762
Övriga kortfristiga fordringar		16	10
<i>Summa kortfristiga fordringar</i>		8 241	5 512
Periodavgränsningsposter			
Förutbetalda kostnader	15	21 117	23 130
Upplupna bidragsintäkter		312	2 047
Övriga upplupna intäkter		3 481	4 749
<i>Summa periodavgränsningsposter</i>		24 909	29 926
Avräkning med statsverket			
Avräkning med statsverket	16	-602	-339
Kassa och bank			
Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret		26 057	20 775
Kassa och bank		1 022	1 335
<i>Summa kassa och bank</i>		27 079	22 110
SUMMA TILLGÅNGAR		104 442	96 777

Balansräkning (tkr)	Not	2014-12-31	2013-12-31
KAPITAL OCH SKULDER			
Myndighetskapital	17		
Statskapital		1 543	1 543
Donationskapital	18	1 569	1 569
Balanserad kapitalförändring	19	11 874	4 243
Kapitalförändring enligt resultaträkningen	8	1 946	7 631
<i>Summa myndighetskapital</i>	21	16 931	14 985
Avsättningar			
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	20	401	264
Skulder m.m.			
Lån i Riksgäldskontoret	21	29 468	30 340
Kortfristiga skulder till andra myndigheter		21 407	20 350
Leverantörsskulder		13 467	8 689
Övriga kortfristiga skulder	22	1 753	1 755
<i>Summa skulder m.m.</i>		66 095	61 135
Periodavgränsningsposter	23		
Upplupna kostnader		9 856	7 887
Oförbrukade bidrag		8 799	10 075
Övriga förutbetalda intäkter		2 359	2 431
<i>Summa periodavgränsningsposter</i>		21 014	20 393
SUMMA KAPITAL OCH SKULDER		104 442	96 777
ANSVARSFÖRBINDELSER		inga	inga

Tilläggsupplysningar och noter

Organisation

Statens maritima museer (SMM) har en organisation som är funktionsindeldad och består av de tre museerna Marinmuseum, Sjöhistoriska museet och Vasamuseet samt forsknings- och samlingsavdelningen, kommunikationsavdelningen, ekonomi- och personalavdelningen samt avdelningen för administrativ service. Avdelningarna arbetar mot alla tre museerna. Vasamuseet belastas med samtliga direkta kostnader. Indirekta kostnader fördelas till Vasamuseet, exempelvis OH-kostnader.

Kommentarer till resultatredovisningen

Personalkostnader fördelas till respektive prestation enligt redovisad tid. Som grund har en medelkostnad per arbetsdag beräknats.

Kommentarer till noter

Belopp i tkr där ej annat anges. Marinmuseum förkortas MM, Sjöhistoriska museet SM och Vasamuseet VM. Under 2014 har MM utökat sin verksamhet med en U-båts-hall. VM var stängt under sex veckor 2013 för ombyggnad och har efter öppnande haft ett ökat antal besökare. Detta innebär att resultaträkningens intäkter och kostnader har ökat under 2014.

Redovisnings- och värderingsprinciper

Allmänt

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med förordning (2000:605) om myndigheters årsredovisning och budgetunderlag. SMM redovisning följer god redovisningssed enligt Ekonomistyrningsverkets (ESV) allmänna råd till 6 § förordning (2000:606) om myndigheters bokföring.

Försäljning av varor samt undersökningar, utredningar och andra tjänster

Försäljning av varor samt undersökningar, utredningar och andra tjänster har krav på fullkostnadstäckning. Redovisningsmässigt innebär det att denna verksamhet är helt skild från anslaget och bär samtliga direkta och indirekta kostnader. Resultatet för verksamheten redovisas i separat tabell.

Värdering av fordringar och skulder

Fordringarna har upptagits till det belopp som efter individuell prövning beräknas bli inbetalt. Skulderna har upptagits till det belopp som efter individuell prövning beräknas bli utbetalt. I de fall faktura eller motsvarande inkommit efter fastställd brytdag (2015-01-05) eller när fordrings- eller skuldbeloppet inte är exakt känt när årsredovisningen upprättas, redovisas beloppen som periodavgränsningsposter. Övriga händelser tas upp som fordringar respektive skulder.

Som periodavgränsningspost bokförs händelser med belopp överstigande ett halvt prisbasbelopp (år 2014=22 200 kr).

Uppgifter om sjukfrånvaron enligt 7 kap 3 § Förordning om årsredovisning och budgetunderlag (2000:605)

Sjukfrånvaro i procent	2014	2013
Totalt	4,44	2,60
Andel långtidssjukskrivna (60 dgr eller mer)	68,56	44,55
Kvinnor	5,95	2,41
Män	3,00	2,77
Anställda-29 år	2,12	1,50
Anställda 30-49 år	3,05	2,42
Anställda 50 år-	6,33	2,95

Värdering av anläggningstillgångar

Tillgångar avsedda för stadigvarande bruk med ett anskaffningsvärde på minst ett halvt prisbasbelopp (år 2014 = 22 200 kr) och en beräknad ekonomisk livslängd på tre år eller längre definieras som anläggningstillgångar.

Objekt utgörande en fungerande enhet vars sammanlagda anskaffningsvärde uppgår till mer än ett halvt prisbasbelopp klassificeras även som anläggningstillgång. SMM redovisar inte bärbara datorer som anläggningstillgång, utan kostnadsför dem direkt. Anledningen är att utrustningens ekonomiska livslängd inte bedöms uppgå till tre år, på grund av det extra slitaget den bärbara funktionen utsätts för. Anläggningstillgångar skrivs av linjärt över den bedömda ekonomiska livslängden. Avskrivningen beräknas utifrån den månad då tillgången tas i bruk.

SMM tillämpar som grundregel följande avskrivningstider:

Basutställningar	5 år
Förbättringsutgifter på annans fastighet	10 år
Datorer och kopiatorer	3 år
Projektörer, kameror, bilar, räddningsutrustning, kontorsmaskiner samt möbler	5 år
Immateriella anläggningstillgångar	5 år
Kulturtillgångar	Skrivs ej av

I vissa fall görs avsteg från grundregeln då en individuell bedömning ger annan avskrivningstid.

Värdering av varulager

Varulagret är värderat till det lägsta av anskaffningsvärdet och verkligt värde. Avdrag för bedömd faktiskt inkurans har gjorts.

Uppgifter om ledande befattningshavare

	2014	2013
Robert Olsson, överintendent	1 052	1 039
Styrelseledamot i Kungliga Djurgårdens Intressenter AB		

Noter

Not 1	Intäkter av avgifter och andra ersättningar	2014	2013
	<i>Intäkter av avgifter enl 4§ avgiftsförordningen</i>		
	Lokalhyra	3 427	3 564
	Övriga 4§ intäkter	1 496	823
	Summa	4 923	4 387
	<i>Intäkter av avgifter enl 3§ avgiftsförordningen</i>		
	Entreér och visningar	120 968	103 364
	Butiksförsäljning	17 152	15 405
	Övrig publik verksamhet	713	1 032
	varav verksamhet riktad mot barn	(596)	(573)
	Marinarkeologiska uppdrag	2 575	5 124
	Övrigt	664	85
	Summa	142 072	125 010
	Sponsringsintäkter	2 650	154
	Totalt	149 644	129 551
	Paragraf 4-intäkter i förhållande till tot. verksamhetskostnader	1,8 %	1,8 %
Not 2	Intäkter av bidrag	2014	2013
	<i>Statliga bidrag:</i>		
	Arbetsförmedlingen	2 231	3 018
	Tillväxtverket	1 425	1 101
	Vinnova	1 000	10
	Vetenskapsrådet	1 000	10
	FORMAS	1 000	10
	Övriga statliga bidrag	127	419
	<i>Icke-statliga bidrag:</i>		
	Föreningen Sveriges sjöfartsmuseum i Stockholm	4 385	3 142
	Föreningen Marinmusei Vänner	14	800
	Karlskrona kommun	0	600
	Övriga icke-statliga bidrag	685	576
		11 867	9 686
Not 3	Finansiella intäkter	2014	2013
	- Ränta på räntekonto hos Riksgäldskontoret	99	185
	- Realiserade kursvinster	408	416
	- Övriga finansiella intäkter	18	24
		525	625
Not 4	Kostnader för personal	2014	2013
	Lönekostnad exklusive arbetsgivaravgifter, pensionspremie och andra avgifter enl lag och avtal	-78 105	-74 631
	Övriga personalkostnader	-39 097	-36 321
		-117 202	-110 952

Not 5	Övriga driftkostnader	2014	2013
	Övriga driftkostnader	-61 017	-44 312
	I posten ingår reaförluster avseende:		
	Förbättringsutgifter på annans fastighet	0	-318
	Maskiner, inventarier, installationer m.m.	-22	-4
	SMM har utöver tidigare nämnda verksamhetsutveckling på MM och VM även haft ökade kostnader för forskningsuppdrag samt vård av föremål.		
Not 6	Finansiella kostnader	2014	2013
	Ränta lån RGK	-143	-302
	Ränta räntekonto RGK	-1	-16
	Övriga finansiella kostnader	-53	-108
		-197	-426
Not 7	Lämnade bidrag	2014	2013
	Bidrag till bevarande och brukande av historiskt värdefulla fartyg samt bidrag till försvarshistoriska museiverksamheter.	-7 500	-7 598
	SMM har betalat ut bidrag om 1 000 tkr till bevarande och brukande av historiskt värdefulla fartyg enligt förordningen (2011:1565) om statsbidrag till kostnader för vård av kulturhistoriskt värdefulla fartyg. Bidraget har finansierats med det ackumulerade överskottet avseende verksamhet med full kostnadstäckning.		
Not 8	Årets kapitalförändring	2014	2013
	Undersökningar, utredningar och andra tjänster	-1 310	-33
	Försäljning av varor vid Marinmuseum	-654	-287
	Försäljning av varor vid Sjöhistoriska museet	-692	-339
	Försäljning av varor vid Vasamuseet	2 316	741
	Vasamuseet exkl. försäljning av varor	2 286	7 549
		1 946	7 631
Not 9	Balanserade utgifter för utveckling	2014-12-31	2013-12-31
	Ingående anskaffningsvärde	5 542	5 542
	Ackumulerat anskaffningsvärde	5 542	5 542
	Ingående avskrivningar	-3 969	-2 861
	Årets avskrivningar	-1 108	-1 108
	Ackumulerade avskrivningar	-5 077	-3 969
	Bokfört värde	464	1 573
Not 10	Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar	2014-12-31	2013-12-31
	Ingående anskaffningsvärde	1 774	390
	Utrangeringar	-31	0
	Överförda tillgångar	0	65
	Årets anskaffningar	271	1 320
	Ackumulerat anskaffningsvärde	2 014	1 775
	Ingående avskrivningar	-774	-390
	Utrangeringar	31	0
	Årets avskrivningar	-475	-385
	Ackumulerade avskrivningar	-1 218	-775
	Bokfört värde	796	1 000

Not 11	Förbättringsutgifter på annans fastighet	2014-12-31	2013-12-31
	Ingående anskaffningsvärde	18 012	12 796
	Pågående förbättringsutgifter, årets anskaffningar	2 864	
	Utrangeringar	-43	-2 003
	Årets anskaffningar	17	7 125
	Akkumulerat anskaffningsvärde	20 850	17 918
	Ingående avskrivningar	-9 675	-10 369
	Utrangeringar	43	1 685
	Årets avskrivningar	-1 208	-991
	Akkumulerade avskrivningar	-10 840	-9 675
	Bokfört värde	10 010	8 243
Not 12	Maskiner, inventarier, installationer m.m.	2014-12-31	2013-12-31
	Ingående anskaffningsvärde	87 257	86 180
	Överförda tillgångar	1 522	1 335
	Utrangeringar	-8 751	-2 771
	Årets anskaffningar	12 718	2 513
	Akkumulerat anskaffningsvärde	92 746	87 257
	Ingående avskrivningar	-63 794	-58 281
	Utrangeringar	8 729	2 767
	Årets avskrivningar	-8 697	-8 280
	Akkumulerade avskrivningar	-63 762	-63 794
	Bokfört värde	28 983	23 463
Not 13	Pågående nyanläggningar	2014-12-31	2013-12-31
	Ingående anskaffningsvärde	1 703	1 400
	Korrigerig	-181	0
	Överförda tillgångar	-1 522	-1 400
	Årets anskaffningar	234	1 703
	Akkumulerat anskaffningsvärde	234	1 703
Not 14	Varulager m.m.	2014-12-31	2013-12-31
	Ingående saldo	3 587	3 545
	Årets förändring	738	42
	Utgående saldo	4 325	3 587
	Lagret består utav souvenirer som säljs i museernas butiker. Förändringen härrör sig i huvudsak från utökat sortiment i MM:s butik.		
Not 15	Periodavgränsningsposter	2014-12-31	2013-12-31
	Förutbetalda hyror	17 817	17 656
	Övriga förutb kostnader	3 300	5 474
	<i>Förutbetalda kostnader</i>	21 117	23 130
	Tillväxtverket	0	766
	Arbetsförmedlingen	296	468
	Övriga upplupna inomstatliga bidragsintäkter	0	32
	Upplupna utomstatliga bidragsintäkter	16	781
	<i>Upplupna bidragsintäkter</i>	312	2 047
	Arkeologiska undersökningar	2 532	3 727
	Övriga upplupna intäkter	948	1 022
	<i>Övriga upplupna intäkter</i>	3 481	4 749
	Summa periodavgränsningsposter	24 910	29 926

Not 16 Avräkning med statsverket		2014-12-31	2013-12-31
Anslag i räntebärande flöde			
Ingående balans		-1 779	2 139
Redovisat mot anslag		119 831	113 557
Anslagsmedel som tillförts räntekonto		-119 644	-117 475
<i>Skulder avseende anslag i räntebärande flöde</i>		-1 592	-1 779
Fordran avseende semesterlöneskuld som inte har redovisats mot anslag			
- Ingående balans som inte redovisats mot anslag		1 440	1 749
- Redovisat mot anslag under året enligt undantagsregeln		-450	-309
<i>Fordran avseende semesterlöneskuld som inte har redovisats mot anslag</i>		990	1 440

Not 17 Myndighetskaptal	Stats-kapital	Donations-kapital	Bal. kap. avgiftsfin. verks.	Kap. förändr. enl RR	Summa
Utgående balans 2013	1 543	1 569	4 243	7 631	14 986
Rättelse/ ändring princip	0	0	0	0	0
Ingående balans 2014	1 543	1 569	4 243	7 631	14 986
Föreg. års kapitalförändring	0	0	7 631	-7 631	0
Årets kapitalförändring	0	0	0	1 946	1 946
Summa årets förändring	0	0	7 631	-5 685	1 946
Utgående balans 2014	1 543	1 569	11 874	1 946	16 932
<i>Utgående balans</i>			-602		-339

Not 18 Donationskapital	2014-12-31	2013-12-31
Ingående balans	1 569	1 505
Årets anskaffning av kulturtillgångar bidragsfinansierade	0	64
Utgående balans	1 569	1 569
<i>-Donatorer:</i>		
Föreningen Sveriges sjöfartsmuseum i Stockholm	1 192	
Marinmusei vänner	300	
Övriga donationer	77	
	<u>1 569</u>	

Not 19 Balanserad kapitalförändring	2014-12-31	2013-12-31
Undersökningar, utredningar och andra tjänster	1 105	1 138
Försäljning av varor vid Marinmuseet	-2 355	-2 068
Försäljning av varor vid Sjöhistoriska museet	-4 662	-4 323
Försäljning av varor vid Vasamuseet	10 876	10 135
Vasamuseet exkl. försäljning av varor	6 910	-639
	11 874	4 243

Not 20 Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	2014-12-31	2013-12-31
Ingående avsättning	264	0
Årets pensionskostnad	240	264
Årets pensionutbetalningar	-103	0
Utgående avsättning	401	264

Not 21 Lån i Riksgäldskontoret	2014-12-31	2013-12-31
Beviljad låneram	45 000	41 000
Utnyttjad låneram	29 468	30 340
Ingående balans	30 340	27 542
Under året nyupptagna lån	10 497	12 544
Årets amorteringar	-11 370	-9 746
Utgående balans	29 468	30 340

Not 22	Övriga kortfristiga skulder	2014-12-31	2013-12-31
	Personalens källskatt	1 722	1 735
	Övriga skulder	31	20
		1 753	1 755
Not 23	Periodavgränsningsposter	2014-12-31	2013-12-31
	Löne- och semesterlöneskuld	7 633	7 012
	Provisioner till researrangörer	594	470
	Övriga upplupna kostnader	1 629	405
	<i>Upplupna kostnader</i>	9 856	7 887
	Vetenskapsrådet, VINNOVA och FORMAS	1 468	3 218
	Övriga oförbrukade bidrag från statliga givare	198	200
	Föreningen Sveriges Sjöfartsmuseum	4 900	5 485
	Wallenberg Särskilda fonden	1 202	0
	Vasamuseets vänner	687	746
	Övriga oförbrukade bidrag från icke statliga givare	344	426
	<i>Oförbrukade bidrag</i>	8 799	10 075
	- varav bidragen från statliga givare beräknas tas i anspråk:		
	inom 0-3 månader	0	
	inom 3-12 månader	1 666	
	inom 1-3 år	0	
	Förutbetalda sponsorsintäkter	2 309	2 431
	Övriga förutbetalda intäkter	50	0
	<i>Övriga förutbetalda intäkter</i>	2 359	2 431
	<i>Summa periodavgränsningsposter</i>	21 014	20 393
Not 24	Redovisning mot anslag	2014	2013
	Intäkter av anslag i resultaträkningen	119 381	113 248
	Utgifter i anslagsredovisningen	-119 831	-113 557
	Förändring av semesterlöneskuld	450	309
		0	0

Regeringsbeslut 32 (2013-12-19), Ku2012/1519/KA (delvis), Ku2013/554/KA (delvis), Ku2013/2461/RFS (delvis)

Sammanställning av väsentliga uppgifter

Avser (tkr)	2014	2013	2012	2011	2010
Låneram i Riksgäldskontoret					
Beviljad i regleringsbrev	45 000	41 000	41 000	41 000	37 000
Utnyttjad	29 468	30 340	27 542	36 926	30 129
Kontokredit hos Riksgäldskontoret					
Beviljad i regleringsbrev	27 000	30 000	16 842	16 842	16 842
Maximalt utnyttjad	12 097	13 721	5 339	25 689	31 553
Räntekonto hos Riksgäldskontoret					
Ränteintäkter	99	185	210	39	2
Räntekostnader	1	16	0	123	188
Avgiftsintäkter					
Budget enligt regleringsbrev (disponeras)	129 752	115 774	106 800	97 778	97 778
- avg.intäkter som disp. av myndigheten	149 644	129 551	127 735	131 004	114 908
Anslagskredit, anslag 8:1.6 Centrala museer: Myndigheter: SMM					
Beviljad i regleringsbrev	3 589	3 509	3 434	3 409	3 402
Utnyttjad	0	0	2 139	0	0
Summa anslagssparande	1 592	1 779	0	622	2 783
Antal årsarbetskrafter totalt	168	170	167	176	190
Medelantalet anställda totalt	183	188	187	182*)	221
Driftkostnad per årsarbetskraft	1 549	1 334	1 376	1 332	1 192
Balanserad kapitalförändring	11 874	4 243	4 535	1 003	767
Årets kapitalförändring	1 946	7 631	-293	3 533	235

* Fr.o.m. 2011 är inte 5 %-anställda med i medelantalet anställda.

Undertecknande av redovisning 2014

Jag intygar att årsredovisningen ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat samt av kostnader, intäkter och myndighetens ekonomiska ställning.

Karlskrona 2015-02-20

Leif Grundberg
överintendent

Statens maritima museer

Box 48

371 21 Karlskrona
Tel 0455-35 93 00

Box 27131

102 52 Stockholm
Tel 08-519 549 00

www.maritima.se